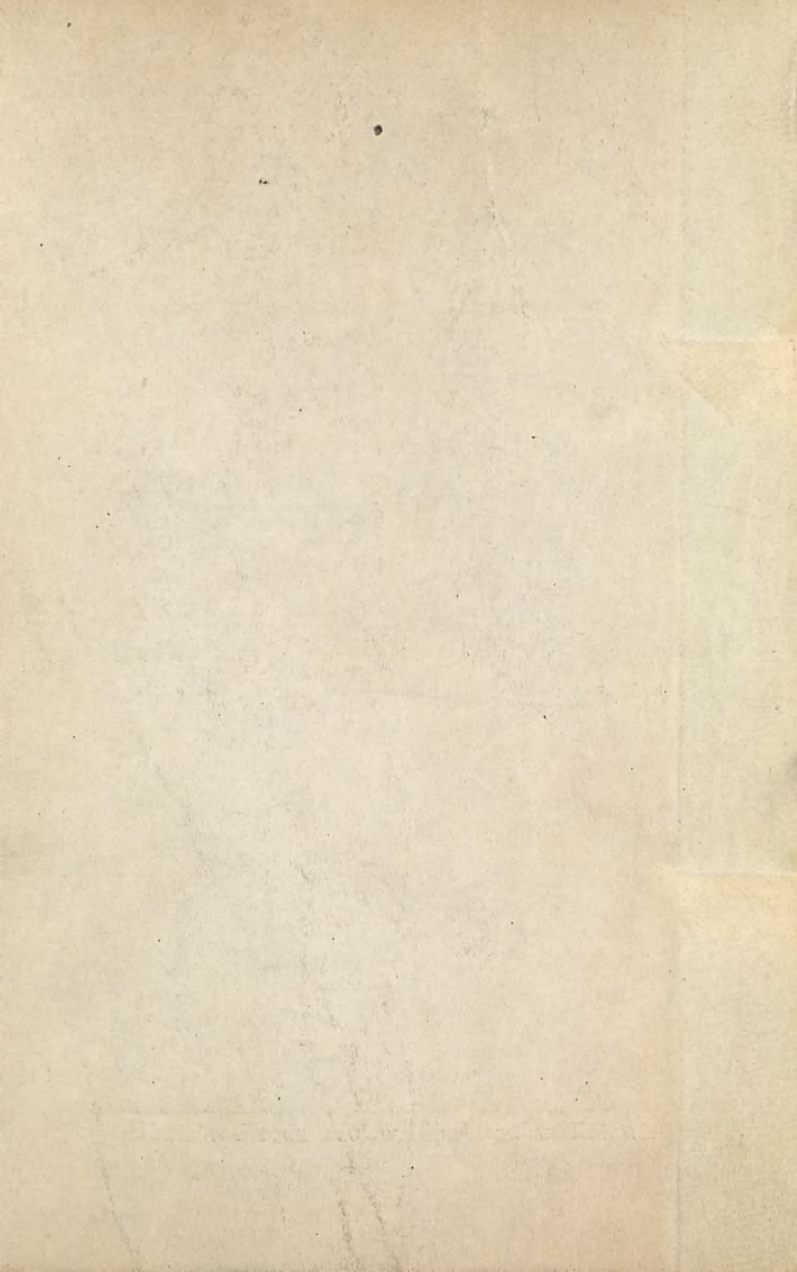

WARUNKI
GIEŁDY ZBOŻOWEJ
I TOWAROWEJ
W KATOWICACH

IV/45
Ogólne

Warunki Handlowe

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach

oraz

Przepisy o postępowaniu przed Sądem Rozjemczym Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach

Obowiązujące od dnia 1. stycznia 1935 r.

Nakład Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach

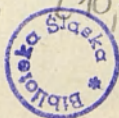
SL 602 a
SL 3 f

386719

I

D-76/129

6.1. [10,7]

Słowo wstępne.

Władze Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach doszły na podstawie 2 letniej obserwacji do przekonania, że giełdowe warunki handlowe, w dotychczasowem brzmieniu i układzie, nieuwzględniają szczególnych wymogów tutejszego rynku i nie spełniają w całości zadań, jakie im postawiono. Wobec tego należało przystąpić do nowej redakcji warunków w takiej formie, która przewidywałaby możliwie wszystkie zjawiska, zachodzące przy interesach giełdowych, i która pozwoliłaby nawet mniej obeznanym z obrotami giełdowymi na zorientowanie się w każdorodnych obowiązkach i prawach, wynikających w każdym stadium interesu, dla poszczególnych kontrahentów.

Projekt przeredagowanych warunków handlowych wypracowała Komisja Regulaminowa i Zwyczajów Handlowych Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach i przedłożyła go Radzie Giełdy do uchwalenia.

W celu osiągnięcia jak największej przejrzystości w labiryncie różnorodnych przepisów giełdowych, Komisja stanęła na stanowisku, że zasadnicze postanowienia „Ogólnych Warunków Handlowych” oraz „Przepisów o postępowaniu przed Sądem Rozjemczym”, jako najściślej się uzupełniające, winny być potraktowane łącznie oraz, że wszystkie inne postanowienia szczegółowe, regulaminowe, taryfowe i t. p. (vide § 47 Ogólnych Warunków Handlowych) mogą,

bez uszczerbku dla przejrzystości, znaleźć się poza niniejszą broszurą.

Tylko zawarty w niniejszej broszurze sam tekst Ogólnych Warunków Handlowych (Wstęp i paragrafy) oraz tekst Przepisów o postępowaniu przed Sądem Rozjemczym (artykuły) stanowią oficjalne brzmienie, uchwalone przez Radę Giełdy, i jako takie są miarodajnym tekstem „Warunków Handlowych” obowiązujących na Giełdzie katowickiej; uwagi zawarte przy wstępie i poszczególnych ważniejszych paragrafach Ogólnych Warunków Handlowych oraz spis rzeczy i skorowidz są tekstem nieoficjalnym zredagowanym przez Komisję Regulaminową i Zwyczajów Handlowych jako podstawa, mająca interesowanym ułatwić szybsze zorientowanie się w poszczególnych kwestiach.

Przekonani o tem, że niniejsze warunki spełnią zadanie ułatwienia i stworzenia pewności w obrotach giełdowych, o co chodziło inicjatorom, oddajemy je do ogólnego użytku.

Katowice, dnia 16. XI. 1934 r.

*Za Radę Giełdy Zbożowej i Towarowej
w Katowicach:*

Prezydjum Giełdy: Dyrektor Giełdy:

Prezes: Jan Sztwiertnia (mp.) Dr. A. Bilger (mp.)

Wiceprezesi: Marjan Drozdowski (mp.)

Dyonizy Mędlewski (mp.)

Fryc Weichmann (mp.)

Spis rzeczy.

I. Ogólne Warunki Handlowe Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach.

Wstęp.

Strona

§ 1.	Osobowy zakres zastosowania warunków handlowych	8
§ 2.	Zasada ogólna	9
§ 3.	Właściwość Sądu	10
§ 4.	Oferty	11
§ 5.	Pisma potwierdzające	12
§ 6.	Kwestjonowanie istnienia umowy	13
§ 7.	Cedowanie umowy i pretensji	14
§ 8.	Towar średniej jakości i dobroci — według próby — kupno za obejrzeniem — według wagi hektolitrowej	14
§ 9.	Towar określonego obszaru produkcji	16
§ 10.	Fabrykat lub marka	17
§ 11.	Normy ilościowe	17
§ 12.	Zapłata	19
§ 13.	Zapłata za dokumentami	20
§ 14.	Zastrzeżenie prawa własności	24
§ 15.	Niezdolność kredytowa	26
§ 16.	Parytet	27
§ 17.	Stacja kolejki	27
§ 18.	Czas dostawy	28
§ 19.	Nieokreślony czas dostawy	32
§ 20.	„Na składzie“ — „na osi“	32
§ 21.	Udzielenie dyspozycji — zaofiarowanie świadczenia — dostawa na odwołanie	33
§ 22.	Miejsce dopełnienia	36
§ 23.	Czas wykonania umowy	38
§ 24.	Dostawa częściowa	38
§ 25.	Zwłoka	39
§ 26.	Czasokres dodatkowy	42

§ 27. Czas trwania terminu dodatkowego . . .	44
§ 28. Prawa niepozostającego w zwłoce . . .	47
§ 29. Kupno ochronne równorzędnego towaru . . .	53
§ 30. Odmówienie dopełnienia umowy w ciągu czasokresu dostawy — przed rozpoczę- ciem czasokresu dostawy — dzień miaro- dajny dla ustalenia ceny	54
§ 31. Przeszkody w dopełnieniu umowy . . .	58
§ 32. Wygaśnięcie umów	59
§ 33. Wstrzymanie wypłat	60
§ 34. Wytknięcie wad przy ładunkach kolejo- wych i skutami — kwestjonowanie to- waru w workach	62
§ 35. Ładunki „cif“ szkuta	65
§ 36. Obowiązek przechowania	67
§ 37. Skutki uzasadnionego wytknięcia wad . . .	68
§ 38. Dysponowanie towarem zakwestjonow. . .	72
§ 39. Worki	73
§ 40. Ryzyko transportu — franco wagon — przeważenie towaru składowego — fob . . .	75
§ 41. Koszta specjalne	77
§ 42. Obliczanie czasokresów — święta ustaw. .	78
§ 43. Pojęcie: pisemnie — ustnie	80
§ 44. Prawo odmowy przyjęcia towaru . . .	81
§ 45. Deski zastawne	82
§ 46. Faktura	82
§ 47. Postanowienia specjalne	82

II. Przepisy o postępowaniu przed Sądem Roz- jemczym Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach

Artykuły od 1—38 85— 94

III. Skorowidz 95—120

OGÓLNE WARUNKI HANDLOWE

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach.

Wstęp.

Warunki niniejsze mają zastosowanie do wszystkich interesów obejmujących produkty rolne i ich przetwory, produkty pastewne i nawozy sztuczne, towary korzenne i kolonialne, oraz artykuły spożywcze, następnie do wszystkich interesów związanych z opakowaniem, przewożeniem, ubezpieczeniem, magazynowaniem i lombardowaniem wymienionych powyżej artykułów i wreszcie do wszystkich czynności komisowych i pośredniczych związanych z powyższymi interesami.

U w a g i: Pojęcie produktów, towarów i interesów, wymienionych we wstępie, należy rozumieć w jak najszerszym sensie.

O ile dla poszczególnych produktów itp. istnieją odrębne warunki handlowe, mają one dla interesów temi produktami itp. zastosowanie przed ogólnemi warunkami handlowemi.

Warunki handlowe ogólne mają zastosowanie do wszystkich czynności i interesów maklerów przysięgłych Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach, o ile warunki te nie są

sprzeczne z ustawami, rozporządzeniami i statutem oraz z innemi odrębnymi warunkami handlowemi, zwyczajami, regulaminami i instrukcjami, obowiązującemi na Giełdzie Zbożowej i Towarowej w Katowicach.

§ 1.

Osobowy zakres zastosowania warunków handlowych.

Niniejsze warunki handlowe obowiązują wszystkich członków i stałych uczestników Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach w interesach wymienionych we wstępie, o ile ich kontrahentami są członkowie lub stali uczestnicy Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach, i to także wtedy, gdy odnośne interesy nie są transakcjami giełdowymi.

Warunki te obowiązują pozatem kontrahentów transakcyj giełdowych zawartych prawidłowo na Giełdzie Zbożowej i Towarowej w Katowicach w odniesieniu do interesów związanych z temi transakcjami.

Kontrahenci mają prawo umówienia odmiennych warunków, zamiast niniejszych zasadniczych warunków ogólnych; winno to jednak wynikać z pisemnego kontraktu.

Niniejsze warunki handlowe mają zastosowanie również do interesów wymienionych we wstępie, o ile kontrahenci tych interesów (nieczłonkowie i nieuczestnicy) umówili się, że do interesów tych mają zastosowanie warunki

handlowe Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach.

Pozatem warunki te mają zastosowanie do maklerów przysięgłych Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach w ich interesach pomiędzy sobą, oraz do interesów pomiędzy maklerami przysięgłymi Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach i ich kontrahentami z transakcyj giełdowych, wzgl. z kontrahentami z interesów, do których mają zastosowanie niniejsze warunki handlowe.

U w a g i: Jeżeli jedna ze stron zamieściła na ofercie, rachunku, lub innem piśmie klauzulę „Warunki Giełdy katowickiej“, lub „Sąd Rozjemczy Giełdy katowickiej“, lub tym podobne, a oferta została zaakceptowana, wzgl. druga strona nie zareagowała przeciwko tego rodzaju klauzuli, wówczas przyjmuje się, że umówiono, iż Warunki Handlowe Giełdy katowickiej są miarodajne dla danej transakcji, wzgl. interesu. Wystarczy, jeżeli odnośna klauzula nie mieści się w tekście listu, lecz jest tylko wydrukowana na brzegu formularzy lub druków itp. Klauzula „Warunki Giełdy katowickiej“ lub tp. oznacza również właściwość „Sądu Rozjemczego Giełdy katowickiej“ i odwrotnie.

§ 2.

Zasada ogólna.

Przy wszelkich transakcjach, zawartych na podstawie niniejszych warunków, obowiązuje zasada, ścisłego przestrzegania nakazów uczciwości i zaufania w obrocie handlowym.

§ 3.

Właściwość Sądu.

Wszelkie spory wynikające z wymienionych we wstępie interesów, w osobowym zakresie zastosowania niniejszych Warunków Handlowych, przewidzianych w § 1., podlegają rozstrzygnięciu Sądu Rozjemczego Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach, z wykluczeniem zwykłej drogi prawnej, o ile pisemna umowa zawarta przez strony nie przewiduje innego sposobu postępowania.

Wierzycielowi przysługuje prawo dochodzenia roszczeń wekslowych i czekowych w sądach państwowych (zwyczajnych).

Postępowanie rozjemcze odbywa się we wszystkich wypadkach w myśl postanowień regulaminu postępowania przed Sądem Rozjemczym Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach.

W wypadku, gdy strony nie umówiły się inaczej co do właściwości sądu, a są one członkami wzgl. stałymi uczestnikami Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach i innych krajowych giełd zbożowo-towarowych, wówczas sprzedający ma prawo wyznaczyć właściwość sądu rozjemczego jednej z giełd, według własnego wyboru, i to tej z giełd, której obydwie strony są członkami wzgl. stałymi uczestnikami.

Postanowienia niniejszego paragrafu, mają odpowiednie zastosowanie także przy sporach pomiędzy pośrednikami, jakież pomiędzy pośrednikami i stronami w zakresie przewidzianym w § 1.

U w a g i: Właściwość Sądu Rozjemczego należy interpretować w sensie rozszerzającym. Sąd Rozjemczy jest właściwy do rozstrzygania wszelkich sporów, które wynikają: z faktu prowadzenia przedwstępnych rozmów, a więc odnośnie kwestji, czy umowa doszła do skutku, z faktu podnoszenia pretensji odszkodowawczych z powodu oszustwa itp., z faktu rzekomego niezaisnienia kontraktu z powodu wprowadzenia w błąd przy zawieraniu umowy, z faktu umówionego zanulowania kontraktu itp.

Spory z zawartych ugód, podlegają również właściwości Sądu Rozjemczego. Postanowienia zawarte w ofertach w rodzaju „Sąd Rozjemczy Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach“, lub „Warunki Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach“ itp., o ile oferta zostanie zaakceptowana, oznaczają porozumienie stron co do właściwości Sądu Rozjemczego Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach, względnie co do Warunków Handlowych Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach (porównaj § 1. i uwagi tego paragrafu).

§ 4.

O f e r t y.

I. Oferty z takimi określeniami jak np. „notowanie“, „bez zobowiązania“, „bez obli-

ga", albo „jak długo zapas starczy" itp. nie wiążą oferującego.

II. Oferty z określeniem „sprzedaż w międzyczasie zastrzeżona", obowiązują oferującego, jeżeli nie dostarczy dowodu, że towar sprzedał gdzieindziej.

III. Jeżeli oferta nie określa terminu jej przyjęcia, wtedy przyjęcie winno nastąpić na ofertę telegraficzną — telegraficznie, zaś na ofertę pisemną — pisemnie, i to w obu wypadkach w dniu otrzymania oferty.

U w a g i: O ile zawarcie kontraktu dochodzi do skutku przez pośrednika, miarodajne jest, czy przyjęcie oferty nastąpiło we właściwym czasie wobec pośrednika. Gdy pośrednik poda do wiadomości swemu zleceniodawcy przyjęcie oferty zapóźno, wówczas przysługuje zleceniodawcy prawo regresu do pośrednika; wobec trzeciej osoby, która we właściwym czasie przyjęła ofertę, jest natomiast zleceniodawca związany ważnie zawartym kontraktem.

§ 5.

Pisma potwierdzające.

I. Jeżeli obie strony wymienily pisma, potwierdzające zawartą transakcję, albo gdy jedna tylko strona potwierdziła na piśmie zawarcie transakcji, to przyjmuje się, że pismo potwierdzające zawiera całą umowę i że nie istnieje pozatem żaden ustny układ dodatkowy.

II. O ile później zostaną ustalone dodatkowe ustne porozumienia, to, aby stały się obowiązujące, winny one być niezwłocznie potwierdzone na piśmie przynajmniej przez jedną stronę.

III. Jeżeli na tego rodzaju pisma nie nastąpi niezwłocznie pisemny sprzeciw, należy je uważać za przyjęte.

§ 6.

Kwestjonowanie istnienia umowy.

Gdy wynika spór o to, czy umowa doszła do skutku, wówczas strona, która twierdzi, że zaistniała umowa, obowiązana jest wezwać bezzwłocznie stronę przeciwną do uznania umowy, wyznaczając jej na ten cel 24 godzinny czasokres, który to czasokres uchodzi za odpowiedni.

Po bezowocnym upływie tego czasokresu, strona wzywająca winna przystąpić do stwierdzenia ceny lub dokonania kupna wzgl. sprzedaży ochronnej, w myśl postanowień § 30.

Czasokres ten biegnie od godziny dojścia oświadczenia zawierającego wyznaczenie czasokresu; nie wlicza się weń niedziel i świąt ustawowych (zob. § 42).

U w a g a: Czasokres 24 godzinny jest czasokresem analogicznym, jak w § 13. III., § 21. I., a-c. i § 21. III.

§ 7.

Cedowanie umowy i pretensji.

I. Umowę można cedować ze skutkiem dla drugiej strony umownej tylko za piśmiennem pozwoleniem tej strony; w tym wypadku strona cedująca ustępuje.

Wykonanie umowy następuje bezpośrednio między ostatnimi osobami pozostającymi w szeregu odstąpienia.

II. Pretensje pieniężne można cedować bez zezwolenia kontrahenta.

U w a g a: Analogicznie, jak możność cedowania praw z umowy kupna (w kontrakcie kupna-sprzedaży), należy traktować możność przeniesienia obowiązków i praw, wynikających z drugiej części umowy, tj. ze sprzedaży (w kontrakcie kupna-sprzedaży).

§ 8.

Towar średniej jakości i dobroci — według próby — kupno za obojętnością — według wagi hektolitrowej.

Towar średniej jakości i dobroci.

I. Jeśli nic nie postanowiono co do jakości towaru, wtenczas należy dostarczyć towar średniego rodzaju i dobroci (jakości przeciętnej). Przez wyrażenie to i podobne jak „dobra jakość przeciętna”, „towar średniego gatunku”, „faq” itd. należy rozumieć:

- a) o ile chodzi o zboże krajowe: średnią jakość zboża z urodzaju na odnośnym obszarze produkcji w odnośnym roku zbioru,
- b) o ile chodzi o zboże zagraniczne: średnią jakość ładunków przeciętnego towaru z miejsca i czasu załadowania w danym kraju pochodzenia („gute Durchschnittsqualität” w umowach niemiecko-holenderskich, „fair average quality” w angielskich).

Towar według próby.

II. Przy sprzedaży według próby miarodajną jest próba.

III. O ile sprzedano towar „mniejwięcej odpowiednio do próby”, „według typowej próby”, lub „przeciętnej próby”, wtedy dopuszczalne są drobne odchylenia w kolorze, ziarnie, wymiale i zanieczyszczeniu.

IV. Przy badaniu próbek winien kupujący dołożyć tylko zwykłej staranności. Sprzedający winien zwrócić uwagę kupującemu na znane mu wady, które wogóle nie, albo tylko przy szczególnej uwadze, dadzą się rozpoznać, szczególnie zaś na zapach, wilgoć i wołki, oraz na muszki przy artykułach strączkowych.

Kupno za obejrzeniem.

V. Przy kupnie za obejrzeniem, należy dać kupującemu sposobność obejrzenia towaru

w należytych czasie; transakcję uważa się za zawartą, jeżeli sprzedający w następnym dniu powszednim do godziny 13-tej nie został powiadomiony, że kupujący towaru nie przyjmuje. W razie nieprzyjęcia towaru nie potrzeba podania powodów.

Kupno według wagi
hektolitrowej.

VI. Gdy się sprzedaje towar według wagi hektolitrowej o pewnej rozpiętości, np. 75 do 76 kg, to sprzedający dopełnia umowy, dostarczając towar o wadze najniższej z umówionych. W razie nieosiągnięcia tej najniższej wagi należy obliczyć mniejwartość, biorąc za podstawę średnią rozpiętość wagi, np. w danym przykładzie $75\frac{1}{2}$ kg.

§ 9.

Towar z określonego obszaru
produkcji.

I. Jeżeli umówiono dostawę towaru z określonego obszaru produkcji, to sprzedający winien dostarczyć towar z oznaczonego obszaru, z ostatnich zbiorów, przeciętnej jakości, odpowiadającej danej porze roku.

Kupujący nie jest obowiązany do przyjęcia towaru pochodzącego z innego obszaru produkcji.

II. Jeżeli sprzedano towar bez określenia pewnego obszaru produkcji, lecz ustalono sta-

cję załadowniczą takiego obszaru (a nie stację parytetową), to uważa się za umówione, że towar pochodzić ma z tego obszaru produkcji.

§ 10.

Fabrykat lub marka.

Jeżeli umówiono się o dostawę określonego fabrykatu albo marki, wtedy towar należy dostarczyć w takiej jakości, jaka odpowiada stosunkowi dotychczasowej przeciętnej jakości danego wytworu do przeciętnej jakości innych fabrykatów lub marek.

Pośledniejszy towar, niż „handlowy średniej jakości i dobroci” wolno dostarczyć tylko wtenczas, gdy w handlu powszechnie wiadomo, że odnośny fabrykat lub ta marka dotąd wymaganiu tego pojęcia „towar handlowy średniej jakości i dobroci” z reguły nie odpowiadała.

§ 11.

Normy ilościowe.

I. O ile sprzedano „wagon” towaru bez określenia jego pojemności i rodzaju opakowania, uważa się, że strony zakontraktowały wagon o pojemności circa 15 ton i że towar może być załadowany luzem.

II. W razie sprzedaży pewnej ilości towaru z dodatkiem „circa” lub podobnym, wolno sprzedającemu dostarczyć:

- a) przy partjach mniejszych, niż wagonowych, do 5% powyżej lub poniżej oznaczonej ilości, z tem, że 2% z różnicy oblicza się według ceny umówionej, resztę zaś po cenie dziennej,
- b) przy ładunkach wagonowych, również do 5% powyżej lub poniżej umówionej ilości, lecz dostarczone 5% więcej lub mniej, oblicza się zawsze po cenie dziennej.

III. Jeżeli sprzedano towar bez określenia „circa” lub podobnego, ma sprzedający prawo dostarczyć do 5% powyżej lub poniżej umówionej ilości. Powyższe 5% rozlicza się jednakże wzajemnie po cenie dziennej. Przy sprzedaży mąki i przetworów środków spożywczych, prawo dostawy powyżej lub poniżej umówionej ilości nie ma tu zastosowania.

IV. Dla ustalenia ceny dziennej, miarodajny jest dzień wysyłki (patrz § 23.)

V. Przy dostawie partjami (dostawa częściowa) mogą powyższe przepisy znaleźć zastosowanie tylko do poszczególnych dostaw częściowych. Równocześnie z dostawą częściową należy na rachunku lub zawiadomieniu o dostawie częściowej wyraźnie zaznaczyć, że skorzystano z prawa dostarczenia większej lub mniejszej ilości; w przeciwnym razie prawo to gaśnie odnośnie do już dostarczonej ilości i wówczas można z niego sko-

rzystać jedynie tylko przy partjach jeszcze niedostawionych.

VI. Określenie „circa” staje się bezprzedmiotowe, jeżeli umowy nie dopełniono przez dostawę.

VII. Przy umowach obracających się w granicach dwóch oznaczonych ilości (np. 100—200 kwintali) kupujący musi odebrać ilość najwyższą, ale musi się także zadowolić ilością najniższą. W razie niedostarczenia towaru należy za podstawę do rozliczenia przyjąć średnią ilość.

VIII. Przy przesyłkach kolejowych, sprzedający ponosi opłatę przewozową za niewykorzystaną pojemność wagonu, o ile brakująca ilość towaru przekracza 2%.

U w a g i: Przy przekroczeniu granicy dostarczonej ilości w kierunku „powyżej” nie ma kupujący prawa do odrzucenia dostawy, o ile sprzedający obejmie rachunkiem tylko kontraktową ilość oraz zadysponuje pozostałą resztą towaru.

Przy przekroczeniu dostawy „poniżej” kwestja prawa do odrzucenia dostawy winna być oceniona ze stanowiska, jakie zajmie sprzedający, co do dodatkowej dostawy brakującej reszty.

§ 12.

Zapłata.

I. O ile nie umówiono się inaczej, zapłata winna zawsze nastąpić gotówką, bez żadnych strat dla sprzedającego.

II. Sprzedający może żądać, aby kupujący uiścił cenę kupna, z ręki do ręki, natychmiast przy odbiorze towaru w formie umówionej — czyto gotówką, weksłami, czyto własnym akceptem kupującego, — przyczem kupującemu przysługuje, za wyjątkiem wypadków określonych w § 13., prawo zbadania towaru przed odbiorem.

III. Weksle i czeki uważa się, w braku odmienniej umowy, za dane jedynie dla zapłaty, a nie w miejsce zapłaty.

§ 13.

Zapłata za dokumentami.

I. Jeżeli umówiono się o zapłatę gotówkową za wręczeniem wtórnika listu przewozowego, dowodu załadowania, dowodu składowego, kwitu przekazowego itp., to kupujący obowiązany jest cenę kupna zapłacić gotówką za okazaniem dokumentu.

II. Przesłanie dokumentu do wiernych rąk uważa się za równoznaczne z okazaniem dokumentu. Wydanie towaru zastępuje okazywanie dokumentu.

III. Jeżeli zapłata nie nastąpi w ciągu 24 godzin od chwili okazania dokumentu (w wypadku okazania dokumentu w umówionym miejscu), kupujący popada w zwłokę z zapłatą.

Sprzedający jest wówczas uprawniony skarżyć o zapłatę. Dla wykonania innych swych praw (§ 25 punkt VI. i § 28), winien sprzedający z zagrożeniem skutków postawić czasokres dodatkowy 24 godz., który uważa się za odpowiedni. Bieg tego czasokresu rozpoczyna się z godziną nadejścia oświadczenia o wyznaczeniu czasokresu dodatkowego. Niedziel i ustawowych świąt (zob. § 42.) nie wlicza się do biegu czasokresu dodatkowego.

IV. Kupujący jest uprawniony do uiszczenia zapłaty za wręczeniem dokumentów w miejscu swej siedziby zawodowej, o ile miejscowość ta jest siedzibą banku; o ile miejsce siedziby zawodowej kupującego nie jest miejscowością siedziby banku, winien kupujący ponieść kosztą okazania dokumentów z najbliższego miejsca będącego siedzibą banku.

Postanowienia co do miejsca dopełnienia, zawarte w § 22. punkt II. i III., pozostają niezmienione.

V. Kupujący nie jest uprawniony do zatrzymywania, zarachowywania lub potrąceń jakiegokolwiek bądź rodzaju.

VI. Sprzedający ma prawo podać w liście przewozowym swoją firmę jako nadawcę. Pozatem jest on uprawniony do wysłania to-

waru do stacji przeznaczenia pod adresem innym, niż adres kupującego. W tym wypadku winno być załączone do wtórnika listu przewozowego upoważnienie odbioru. Koszta, które powstaną naskutek środków zabezpieczających, zastosowanych przez sprzedającego, winien ponieść on sam.

VII. Ustawowe prawa kupującego, jak np. prawo wytknięcia wad, nie ulegają, naskutek dokonanej zapłaty za dokumentami, żadnemu uszczupleniu.

U w a g i: Kupujący nie jest uprawniony odmówić zapłaty i przyjęcia dokumentu, jeżeli mniema, że towar jest gorszy od umówionego, lub że z innych powodów przysługują mu do sprzedającego pretensje.

Kupujący nie jest zobowiązany do przyjęcia wtórnika listu przewozowego, jeżeli z treści wtórnika wynika, że załadowano towar niekontraktowy, lub jeżeli kupującemu jest znany wynik normalnej giełdowej ekspertyzy jakościowej, dotyczącej tego towaru, a wynik tej ekspertyzy uprawnia go do nieprzyjęcia towaru.

Ad rozdział III.

Niedziel i ustawowych świąt nie wlicza się do czasokresów w całym III. rozdziale, a więc również do biegu 24 godzin, wymienionych w pierwszym zdaniu III. rozdziału (vide § 6. § 21. a—c. i § 21. III.).

Ad rozdział IV.

Sprzedający jest zobowiązany sprezentować kupującemu dokumenty w miejscu jego siedziby zawodowej, o ile miejscowość ta jest siedzibą banku i to przez odnośny bank, lub zlecić inkaso komukolwiek innemu; w tym wypadku zapłata dokonana do banku inkasującego lub innego inkasenta uważana jest za wypełnienie zobowiązań na rzecz sprzedającego w zawodowej jego siedzibie na jego ryzyko.

Sprzedający jest zobowiązany także wówczas dokonać okazania dokumentu kupującemu, gdy miejsce jego siedziby zawodowej nie jest miejscowością siedziby banku, lecz wówczas kosztą okazania ponosi kupujący.

Prawa sprzedającego w razie
niehonorowania dokumentów
przez kupującego.

Gdy po upływie 24 godzin kupujący popadł w złołę ze zapłatą, wówczas może sprzedający dochodzić następujących swych praw:

a) Skarżyć o zapłatę kwot wynikających z dokumentów.

b) Gdy sprzedający chce dochodzić swych innych praw, winien on kupującemu postawić czasokres dodatkowy 24 godzin. Przy stawianiu czasokresu dodatkowego, winien sprzedający zagrozić kupującemu, z jakich praw chce on korzystać. Wchodzi tu w rachubę następujące prawa:

aa) Gdy pomiędzy stronami istnieje tylko w tym wypadku sporny kontrakt, sprzeda-

jący jest uprawniony stosownie do § 28, albo wycofać się z umowy, albo żądać odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy.

bb) Gdy w danym wypadku sporna dostawa jest tylko częścią umowy, sprzedający może wycofać się z umowy, lub żądać odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy, i to w odniesieniu do spornej części umowy jakoteż w odniesieniu do całej umowy; gdy sprzedający chce skorzystać ze swych praw w odniesieniu do całej umowy, winien on zwrócić uwagę na to przy stawianiu dodatkowego czasokresu. (§ 25. VI.)

cc) Gdy oprócz spornej dostawy istnieją pomiędzy stronami inne samodzielne umowy, sprzedający ma w odniesieniu do spornej dostawy analogiczne prawa, jak ad bb), a w odniesieniu do innych samodzielnych umów — prawo do kompensaty (§ 25. VI. ustęp 3.); sprzedający winien obok groźby jak ad bb) zagrozić kompensatą innych umów. Kompensata winna nastąpić na zasadzie § 33.; jak z tego wynika, wycofanie się z innych umów jest w tym wypadku wykluczone, a dopuszczalna jest tylko kompensata.

§ 14.

Zastrzeżenie prawa własności.

Gdy strony umówiły zastrzeżenie prawa własności, towar pozostaje własnością sprzedającego do chwili całkowitej zapłaty. O ile

zapłatę uskutecznilo czekami lub wekslami, obowiazuje zastrzezenie własności aż do czasu ich wykupienia. Zastrzezenie prawa własności obowiazuje również i wtenczas, jeżeli umówiono się o późniejszy termin zapłaty.

Kupującemu nie wolno oddać towaru pod zastaw, lub przewłaszczyć w celach zabezpieczenia. Kupujący jest obowiązany ubezpieczyć towar na własny lub obcy rachunek. Roszczenia wynikające dla kupującego z dalszej sprzedaży, względnie dostawy tego towaru, jakoteż z umowy ubezpieczeniowej, kupujący z góry odstępuje na rzecz sprzedającego, celem zabezpieczenia jego pretensji z umowy; nie potrzebuje to być stwierdzone żadnym osobnym dokumentem. Zastrzezenie prawa własności zatrzymuje ponadto swą ważność w wypadku, gdy towar zostanie zmieszany, przerobiony lub w inny sposób zmieniony.

U w a g i: Do dokonania zastrzezenia prawa własności wystarczy, jeżeli sprzedający na rachunku, dowodzie dostawy, zamówieniu lub innego rodzaju pismach lub drukach użyje formuły „zastrzega się prawo własności towaru aż do czasu całkowitej zapłaty“, lub tym podobnej, a kupujący nie wniesie pisemnego sprzeciwu w myśl § 5.

Zastrzezenie prawa własności w myśl powyższych postanowień ma szczególnie praktyczne zastosowanie wówczas, gdy kupujący zawiesi wypłaty lub popadnie w konkurs itp.

§ 15.

Niezdolność kredytowa.

Jeżeli po zawarciu umowy stosunki majątkowe lub zdolność kredytowa kupującego pogorszyły się istotnie tak dalece, że zapłata ceny kupna jest zagrożona, winien kupujący na żądanie sprzedającego odebrać towar przy załadowaniu, płacąc zań gotówką z ręki do ręki, z potrąceniem ewentl. odsetek według oficjalnej stopy dyskontowej Banku Polskiego, lub dostarczając zabezpieczenia nawet w tym wypadku, gdy umówiono sprzedaż na kredyt, albo przy zapłacie wekslem lub akceptem. Zabezpieczenie winno być takie, aby odpowiadało wartości każdorazowej najbliższej wymagalnej dostawy i aby wystarczało sprzedającemu, na pokrycie istniejącej różnicy w cenie, w odniesieniu do jeszcze niewykonanych umów. — W razie zwiększenia się różnicy w cenie można żądać dodatkowych gwarancyj.

W tych samych okolicznościach, względnie jeżeli po zawarciu umowy doszły do wiadomości sprzedającego fakty o wątpliwych stosunkach majątkowych adresata, ma sprzedający prawo zmiany adresu odbiorcy.

Koszty, powstałe wskutek tych środków zabezpieczających, ponosi sprzedający.

U w a g i: O ile kupujący nie spełni żądania sprzedającego co do zapłaty gotówkowej, wzgl. nie dostarczy zabezpieczenia i przeto popadnie w zwłokę, może sprzedający wycofać się z umowy, lub żądać odszkodowania na zasadzie ogólnych postanowień.

§ 16.

P a r y t e t.

Gdy sprzedano towar z określeniem „parytet” (rozliczenie przewozowe lub podstawa przewozowa) oznaczonej stacji, jako stacji załadowania, sprzedający ma prawo dostarczyć towar także z innej stacji, aniżeli ze stacji parytetowej. Ewentualne różnice w przewożnem zalicza się na dobro lub też ciężar sprzedającego. Kupujący ponosi koszt przewozu od stacji parytetowej do stacji odbiorczej.

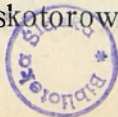
Gdy sprzedano towar z określeniem „parytet” stacji uważanej jako stacji przeznaczenia, kupujący jest uprawniony skierować towar do innej stacji niż do umówionej parytetowej. Sprzedający ponosi koszt przewozu ze stacji załadowniczej, aż do umówionej stacji parytetowej.

U w a g a: Określenie „parytet” nie ma żadnego związku z pochodzeniem towaru.

§ 17.

Stacja kolejki.

Gdy umówiono się o dostawę od stacji, która jako stacja wąskotorowej kolejki ma ta-

ryię specjalną, sprzedający winien sam ponieść nadwyżkę kosztów przewozu oraz dodatkowe opłaty aż do najbliższej stacji normalno-torowej kolei państwowej, chyba że przy zawarciu umowy, a w razie pisemnego potwierdzenia także w niem, zwrócono uwagę na to, że stacja załadowania jest stacją kolejki z taryfą specjalną.

§ 18.

Czas dostawy.

Zależnie od określenia użytego w umowie, należy dostarczać w następujących czasokresach:

Przy określeniu:

- a) „uchwytny”, lub „na składzie”, lub „na osi”, lub „pod ręką”: należy dostarczyć towar bezzwłocznie po otrzymaniu wykonalnej dyspozycji załadowania;
- b) „natychmiast”: należy dostarczyć w przeciągu 3 dni powszednich przy wysyłce ze stacji krajowych, zaś w przeciągu 6 dni powszednich przy wysyłce ze stacji zagranicznej i w razie posługiwania się komunikacją rzeczną i kanałową, po otrzymaniu wykonalnej dyspozycji załadowania;
- c) „dostawa w przeciągu tygodnia”: należy dostarczyć w ciągu 7 dni bieżących po zawarciu umowy;

- d) „bieżąco (prompt)”: w przeciągu 8 dni powszednich ze stacji krajowych, w przeciągu 14 dni powszednich ze stacji zagranicznych i przy załadowaniu na rzekach i kanałach oraz w przeciągu 21 dni bieżących przy załadowaniu w porcie morskim, po dniu zawarcia umowy;
- e) „dostawa w przeciągu miesiąca”: w przeciągu jednego miesiąca po zawarciu umowy, o ile nie wymieniono nazwy miesiąca;
- f) „dostawa w przeciągu określonego miesiąca kalendarzowego”: w przeciągu tego miesiąca;
- g) „dostawa w pierwszej lub drugiej połowie miesiąca”: aż do 15. wzgl. ostatniego dnia odnośnego miesiąca włącznie;
- h) „dostawa w przeciągu dwóch miesięcy” np. stycznia/lutego: w ciągu tych dwóch miesięcy w dowolnym czasie;
- i) „dostawa w ciągu więcej niż 2 miesięcy”: np. styczeń-maj: w ciągu każdego miesiąca kalendarzowego w różnych ratach miesięcznych;
- k) „dostawa stopniowa” (sukcesywna): w ciągu umówionego okresu w ratach mniej więcej równych;
- l) określenie „wiosna” oznacza marzec, kwiecień, maj, określenie „jesień” — sier-

pień, wrzesień, październik, (wyjątek stanowią nawozy i nasiona);

- m) „początek” miesiąca w czasie od 1 do 10-tego dnia miesiąca włącznie;
- n) „połowa” miesiąca w czasie od 11 do 20-tego dnia miesiąca włącznie;
- o) „koniec” miesiąca w czasie od 21 do końca miesiąca;
- p) „koniec miesiąca — początek następnego miesiąca” — w ostatnich 5 i pierwszych 5 dniach odnośnych miesięcy kalendarzowych;
- q) „z rozpoczęciem (otwarciem) żeglugi”, lub „po rozpoczęciu żeglugi”: najpóźniej w przeciągu 2 tygodni po urzędowo stwierdzonem otwarciu żeglugi.

O ile w wypadkach oznaczonych literami f) do l) ostatni dzień okresu dostawy przypada na niedzielę, lub ustawowe święto, wówczas uważa się za koniec tego okresu dostawy poprzedni dzień powszedni.

U w a g i: Kwestję gdzie i kiedy wypełnia sprzedający swój obowiązek dostawy regulują §§ 22. I., 23. i 40.

- aa) Gdzie należy wykonać dostawę? Według § 22. I. w miejscu załadowania towaru, to jest w miejscu, do którego towar nadchodzi i z którego następnie zostaje przeniesiony do wnętrza środka przewozowego; gdy

natomiast sprzedano towar „franco wagon“, „franco statek“, z podaniem miejsca, wówczas miejscem dopełnienia dostawy jest to właśnie miejsce i w tem miejscu należy dokonać dostawy (§ 40. I. 3. rozdział).

bb) Kiedy dokonano dostawę we właściwym czasie? Według § 23 wtedy, gdy sprzedawca w ciągu czasokresów wyznaczonych w § 18., oddał towar przewoźnikowi do przewozu, a przy sprzedaży „franco wagon“, „franco statek“ z podaniem umówionego miejsca, z chwilą oddania towaru w tem miejscu kupującemu.

Czasokresy dostawy biegną:

- 1) ad a i b) z nadejściem wykonalnej dyspozycji,
- 2) ad c, d i e) z chwilą zawarcia umowy oraz
- 3) ad f—p) z chwilą nadejścia kalendarzowego czasokresu dostawy.

Sprzedający popada w zwłokę ad a i b), gdy po nadejściu wykonalnej dyspozycji nie wykonał dostawy w ciągu czasokresów wymienionych ad a i b). Sprzedający jest uprawniony, ale nie zobowiązany, żądać od kupującego wykonalnej dyspozycji. W wypadkach ad c—d) sprzedający nie ma obowiązku żądania dyspozycji, ponieważ jednak sprzedający winien być, w ciągu czasokresów tu wymienionych, gotów do wysyłki, popada w zwłokę po upływie ustalonego czasokresu dostawy, gdy w ciągu tego czasokresu dostawy otrzyma dyspozycję.

W wypadkach ad e—p), sprzedający jest zobowiązany według § 21 III. wezwać kupującego do udzielenia dyspozycji, o ile to mu jest potrzebne; gdy nadejdzie żądana dyspozycja,

sprzedający popada w zwłokę z upływem 10 dni bieżących, w każdym zaś razie z ostatnim dniem kalendarzowego czasokresu, o ile nie wykona dostawy do tego czasu,

Sprzedający, któremu postawiono dodatkowy czasokres do wykonania dostawy, ma prawo żądać przedłużenia czasokresu dodatkowego o taki okres, o jaki pierwotnie w odniesieniu do tego towaru pozostawał w zwłoce kupujący z udzieleniem dyspozycji załadowania; łączny czasokres dodatkowy nie może jednak wynosić więcej niż 12 dni powszednich (§ 25. VII).

§ 19.

Nieokreślony czas dostawy.

O ile ściśle nie określono czasu dostawy, to w razie wątpliwości za umówioną uważa się dostawę „bieżąca—(prompt)”.

§ 20.

„Na składzie” — „na osi”.

I. Towar sprzedany, jako znajdujący się „na składzie”, „uchwytny”, lub „pod ręką”, winien przy zawarciu transakcji rzeczywiście znajdować się w stanie rozporządzalnym i nadawać się do bezzwłocznego dostarczenia.

II. Towar sprzedany jako „załadowany”, „na osi”, „w drodze”, lub „płynący” winien być w chwili zawarcia transakcji rzeczywiście załadowany, wzgl. znajdować się w drodze z podanego miejsca załadowania.

§ 21.

Udzielenie dyspozycji — zaofiarowanie świadczenia — dostawa na odwołanie.

Udzielenie dyspozycji.

I. Kupujący jest zobowiązany wydać polecenie załadowania (dyspozycję) (zob. § 42. II.) przy transakcjach z określeniami:

- a) „uchwytny”, „na składzie”, „pod ręką”, lub „natychmiast” w przeciągu 24 godzin po nadejściu wezwania,
- b) „w przeciągu tygodnia”, lub „bieżąco—(prompt)” w przeciągu 48 godzin po nadejściu wezwania,
- c) odnośnie dostawy w przeciągu określonego okresu (zob. § 18. e do p) w przeciągu 72 godzin po nadejściu wezwania. Wezwanie to nie może nastąpić wcześniej, niż na 3 dni przed rozpoczęciem umówionego okresu dostawy.

II. O ile dyspozycja nie nadejdzie w przeciągu czasokresów wymienionych pod liczbą I., wtedy sprzedający może wyznaczyć na nadesłanie tej dyspozycji czasokres dodatkowy, obejmujący 2 dni powszednie.

Po bezskutecznym upływie tych 2 dni, sprzedający ma prawo skorzystać w stosunku do ilości, na które nie otrzymał dyspozycji, z uprawnień wynikających z § 28.

Ponadto sprzedający może złożyć towar na koszt i ryzyko kupującego w publicznym domu składowym, albo w innem bezpiecznem miejscu, o ile to zapowiedział przy wyznaczeniu czasokresu dodatkowego, podając zarazem ilość, którą narazie chce dostarczyć.

Zaofiarowanie świadczenia.

III. Jeżeli towar sprzedano do dostawy w ciągu pewnego określonego czasokresu, to sprzedający jest uprawniony do uskutecznienia dostawy w jakimkolwiek dniu powszednim tego czasokresu.

O ile do tego potrzebna jest dyspozycja kupującego, to sprzedający winien wezwać go do wydania tej dyspozycji w myśl ustępu I.

Po nadejściu dyspozycji sprzedający ma obowiązek dostarczenia towaru w przeciągu 10 dni bieżących, najpóźniej jednak w ostatnim dniu umówionego okresu dostawy, w przeciwnym razie popada on w zwłokę.

Dostawa na odwołanie.

IV. O ile sprzedano towar z zastrzeżeniem „na odwołanie” lub zastrzegając odbiór w ciągu oznaczonego czasokresu, wtedy prawa sprzedającego do zaofiarowania świadczenia, wymienione pod III. odpadają; kupujący natomiast ma prawo wezwać sprzedającego do dostawy towaru w jakimkolwiek dniu ustalonego czasokresu. Po nadejściu wezwa-

nia sprzedający jest zobowiązany do „nattychiastowej” dostawy (§ 18 b).

Przy załadowaniu na statek sprzedający jest obowiązany trzymać towar w pogotowiu do dostawy w ciągu umówionego czasokresu odbioru i dostarczyć go w ciągu terminów ładowania, wyznaczonych dla statku podstawionego przez kupującego.

Kupujący winien podstawić statek tak wcześnie, aby sprzedający mógł dostarczyć towar w ciągu umówionego czasokresu odbioru.

O ile kupujący nie udzieli wezwania do dostawy (odwołania) w ciągu umówionego czasokresu, sprzedający ma prawo skorzystania z uprawnień wynikających z §§ 27. i 28.

V. W każdym razie dyspozycja lub wezwanie do dostawy (odwołanie) winno być wykonalne, tj. winno dać sprzedającemu w chwili udzielenia dyspozycji możność ładowania, odesłania lub oddania towaru.

Worki: O ile kupujący zwleka z dostarczeniem worków, to sprzedający ma tylko prawo postarać się o worki w myśl § 39. IV.

VI. Kupujący ma prawo każdej chwili zmienić wydane wezwanie o dostawę (odwołanie) lub udzielone dyspozycje. Sprzedający winien je wykonać, o ile jeszcze może to uczynić.

U w a g i: Terminy w § 21. I. od a do c), oraz III. liczy się od chwili do chwili, analogicznie jak w § 6., § 13, III.

Gdy kupujący nie uczyni zadość wezwaniu sprzedającego i nie udzieli dyspozycji w przewidzianych czasokresach, popada w zwłokę. Dyspozycja kupującego winna dojść do sprzedającego w czasokresach przewidzianych w § 21. I. (zob. § 42. II.)

Gdy kupujący popadnie w zwłokę, jest sprzedający uprawniony postawić mu czasokres dodatkowy 2 dni powszednich. (Ten dwudniowy czasokres dodatkowy obowiązuje przy wszystkich wypadkach z § 18.). Po bezskutecznym upływie tego czasokresu sprzedający ma prawo:

- a) złożyć towar na koszt i ryzyko kupującego w domu składowym, ale pod warunkiem, że przy wyznaczeniu czasokresu dodatkowego zagroził on we właściwej formie kupującemu tem zamagazynowaniem towaru.
- b) Ponadto ma on prawo
albo wycofać się z umowy,
albo dochodzić swych praw odszkodowawczych
i to na zasadzie § 28.

§ 22.

Miejsce dopełnienia.

a) D o s t a w a.

I. Miejscem dopełnienia dostawy, o ile to się nie sprzeciwia przepisom § 40. I. rozdział 2. (franko wagon), jest miejsce załadowania towaru czyli miejsce, do którego towar do-

staje się na pojazd przeznaczony do przewozu. Postanowienie o miejscu dopełnienia dostawy nie ma wpływu na obowiązek sprzedającego do wysłania towaru.

b) Zapłata.

II. Miejscem dopełnienia zapłaty jest miejsce siedziby zawodowej sprzedającego.

Jeżeli odnośne miejsce położone jest zagranicą, to miejscem dopełnienia zapłaty jest miejsce siedziby zawodowej przedsiębiorstwa kupującego.

III. O ile sprzedający podał konto żyrowe w Banku Polskim, lub inne konto bankowe poza swoją siedzibą zawodową, wówczas zapłata w tym banku, jak i przy zapłacie za dokumentem świadczenie do banku inkasowego lub do rąk osoby upoważnionej przez sprzedającego, jest równorzędne ze świadczeniem w miejscu zawodowej siedziby sprzedającego.

U w a g a: Poza miejscem dopełnienia dostawy, uregulowaniem w powyższym paragrafie, tylko przy transakcjach „franco wagon“, „franco szkuta“, lub „franco okręt“ z określeniem odnośnego miejsca, miejsce to jest miejscem dopełnienia dostawy; sprzedający ponosi ryzyko transportu do tego miejsca i waga tam stwierdzona jest miarodajna. Sprzedający dopełnił dostawy, gdy załadował towar na umówionej stacji do pojazdu służącego do przewożenia towaru.

§ 23.

Czas wykonania umowy.

I. Sprzedający wykonał umowę pod względem czasu z chwilą oddania towaru przewoźnikowi, a przy sprzedażach „franco wagon” lub „franco statek” umówionego miejsca z chwilą oddania towaru w tem miejscu.

II. Data zaświadczona urzędowo na dokumentach przewozowych jest dowodem czasu oddania, o ile nie można udowodnić nieprawdziwości tej daty.

§ 24.

Dostawa częściowa.

Świadczenia częściowe są dopuszczalne, o ile to, odnośnie do danego towaru, zwyczajowo jest przyjęte; co do kwestjonowania, zniesienia umowy i zwłoki uważa się je jednakże za samodzielne umowy, z wyjątkiem wypadku zwłoki w zapłacie (§ 25. VI.).

U w a g i: Częściowe świadczenia są dopuszczalne tylko w tym wypadku, gdy to zwyczajowo jest przyjęte odnośnie do danego towaru.

W wypadku popadnięcia w zwłokę z zapłatą przez kupującego w odniesieniu do dopuszczalnej dostawy częściowej, przysługują sprzedającemu prawa, wynikające ze zwłoki w zapłacie w odniesieniu do całego kontraktu i to we formie przewidzianej w § 25. VI.

§ 25.

Zwłoka.

I. W zwłokę popada ten, kto w przeciągu umówionych czasokresów lub w ciągu okresów czasu, które można uważać za umówione w myśl §§ 18., 19. i 21., niedopełnia umowy.

Zwłoka w zapłacie.

II. Dłużnik popada w zwłokę w zapłacie po upływie terminu wymagalności wskutek upomnienia, dokonanego ze strony wierzyciela; nie narusza to przepisu z § 13. III. — Nie trzeba upomnienia, o ile ustalono dla zapłaty termin kalendarzowy.

III. W razie zwłoki w zapłacie wierzyciel ma prawo wniesienia pozwu o zapłatę i żądania odsetek zwłoki oraz zwrotu kosztów handlowych według każdoczesnych stawek bankowych, niezależnie od swoich preteisyj innego rodzaju.

IV. O ile kupujący po upomnieniu go przez sprzedającego nie wyśle umówionych weksli, lub umówionego własnego akceptu w przeciągu następnych 2 dni powszednich, to sprzedający jest uprawniony do żądania natychmiastowej zapłaty gotówką, gdy tem zagroził on w upomnieniu.

V. Jeżeli kupujący pozostaje w zwłoce w zapłacie ceny kupna za wykonaną dostawę,

to sprzedający, nie uchybiając postanowieniom §§ 24. i 28., przed zapłatą zaległej kwoty nie jest obowiązany do wykonywania dalszych dostaw i to wpływających także i z innych umów.

VI. Jeżeli sprzedający chce, z powodu zwlekania z zapłatą przez kupującego, odstąpić od dopełnienia umowy — i to przy dostawie częściowej, od dopełnienia odnośnej części, jak też całej tej umowy, albo w myśl § 28 żądać odszkodowania z powodu niedotrzymania umowy — wtedy winien on wyznaczyć kupującemu czasokres dodatkowy 4 dni powszednich na odesłanie zapłaty, grożąc mu przytoczonymi następstwami.

Postanowienia te w niczem nie naruszają przepisów § 13. III.

Jeżeli sprzedający chce odmówić dopełnienia także z innych jeszcze bieżących umów, winien on wraz z postawieniem czasokresu zagrozić w myśl § 33. likwidacją umów (kompensatą), a po bezskutecznym upływie tego czasokresu, przeprowadzić kompensatę, przestrzegając przepisów § 33.

Zwłoka w udzieleniu dyspozycji.

VII. Sprzedający, któremu postawiono dodatkowy czasokres do wykonania dostawy, ma prawo, o ile kupujący ze swej strony popadł przedtem w zwłokę w nadesłaniu dy-

spozycji, w odniesieniu do tego towaru, żądać przedłużenia tego dodatkowego czasokresu o czas trwania pierwotnej zwłoki kupującego; jednakowoż w żadnym wypadku tak przedłużony czasokres dodatkowy nie może przekraczać ogółem 12 dni powszednich.

U w a g i: Ponieważ w handlu z reguły strony umawiają się o ściśle czasokresy, albo czasokresy te wynikają z warunków handlowych, dla spowodowania stanu zwłoki nie potrzeba upomnienia; popadnięcie w zwłokę następuje z upływem czasokresu, który umówiono, albo który można uważać za umówiony.

Co do zwłoki z zapłatą obowiązują odrębne postanowienia. W zasadzie dłużnik popada w zwłokę, gdy wierzyciel skierował pod jego adresem upomnienie; upomnienie winno nastąpić dopiero wtedy, gdy dług był już wymagalny.

Gdy termin zapłaty ustalono ściśle według kalendarza, lub w wypadku § 13. III. (zapłata za dokumentem), do spowodowania stanu zwłoki nie potrzeba upomnienia.

Wierzyciel ma następujące prawa, w odniesieniu do dłużnika pozostającego w zwłoce z zapłatą, o ile wchodzi pomiędzy kontrahentami w rachubę dostawa częściowa z większej umowy, oraz inne samoistne kontrakty:

- a) wierzyciel może skarżyć o zapłatę,
- b) obok tego może on wstrzymać inne dostawy z tego samego lub innych kontraktów,
- c) ponadto może on, o ile dostawa była tylko dostawą częściową, w odniesieniu do niedopełnionych części tego kontraktu wycofać

się z umowy, lub żądać odszkodowania za niedopełnienie, gdy tem zagroził przy postawieniu czterodniowego czasokresu dodatkowego dla dopełnienia zapłaty.

d) W odniesieniu do jeszcze innych bieżących samodzielnych kontraktów, może on przedsięwziąć likwidację umów (kompensatę), gdy, przy 4-ro dniowym czasokresie dodatkowym dla nadesłania zapłaty, tem zagroził.

§ 26.

Czasokres dodatkowy.

I. Strona niepozostająca w zwłoce winna wyznaczyć pisemnie stronie popadłej w zwłokę stosowny termin dodatkowy do skutecznienia świadczenia. Przez samo postawienie czasokresu dodatkowego daje się wyraz odmowie przyjęcia świadczenia, o ile ten czasokres upłynie bezskutecznie, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w § 21. II. w związku z § 28. V.

II. Wyznaczenie czasokresu dodatkowego nie jest wymagane tylko wtedy:

- a) jeśli pozostający w zwłoce wyraźnie oświadczył pisemnie, że jako sprzedający nie dostarczy albo jako kupujący nie odbierze dostawy (stanowcza odmowa dopełnienia);
- b) jeżeli umówiono się, że transakcja dojdzie do skutku w pewnym określonym dniu albo upadnie (transakcja fix),

- c) jeżeli wyraźnie na piśmie wykluczono dopuszczalność stawiania czasokresu dodatkowego,
- d) jeżeli rodzaj transakcji nie pozwala na stawianie czasokresu dodatkowego, np. przy zbożu siewnem po zasiewach lub jeżeli zawarto transakcję z określeniem „na osi”; ani wahania cen, ani samowola stron, nie wchodzą w tym wypadku w rachubę.

U w a g i: Warunkiem możności dochodzenia swych praw z § 28. dla niepozostającego w zwłoce przeciw pozostającemu w zwłoce jest pisemne postawienie stosownego czasokresu dodatkowego w celu uskutecznienia świadczenia.

Z § 26. I. zdanie 2. wynika, że już samo postawienie czasokresu dodatkowego zawiera w sobie odmowę przyjęcia świadczenia przez niepozostającego w zwłoce, o ile ten czasokres dodatkowy upłynął bezskutecznie i że w tym wypadku nie potrzeba osobnego oświadczenia, z którego miałyby wynikać, iż niepozostający w zwłoce po upływie czasokresu dodatkowego odmówi przyjęcia świadczenia. Niepozostający w zwłoce powinien więc tylko postawić pozostającemu w zwłoce czasokres dodatkowy dla uskutecznienia świadczenia; nie potrzebuje on także przytem oświadczać, z którego prawa zamierza skorzystać, tj., czy zamierza on wycofać się z umowy, czy chce żądać odszkodowania, gdyż oświadczenia te może on złożyć po upływie czasokresu dodatkowego. Zasada ta nie ma zastosowania w następujących wypadkach:

- a) gdy sprzedawca chce zrobić użytek ze swego prawa zamagazynowania towaru § 21. II. rozdział 2. i § 28. V.; wtedy już przy stawianiu czasokresu dodatkowego winien sprzedający zagrozić zamagazynowaniem towaru, aby kupujący wiedział, że nie odmówiono przyjęcia świadczenia, lecz przeciwnie wyjątkowo żąda się dopełnienia umowy.
- b) Analogicznie przedstawia się sprawa przy zwłóce ze zapłatą. Według § 13. III. i § 25. VI., oprócz dochodzenia swych pretensji gotówkowych, może sprzedający według swego wyboru skorzystać z innych praw. Sprzedający może odstąpić od wykonania odnośnej części umowy, jakież z całego kontraktu, albo żądać odszkodowania według § 28., gdy przy stawianiu czasokresu dodatkowego dla odesłania zapłaty zagrożono pozostającemu jednym z powyższych następstw.
- c) Również likwidacji umów (kompensaty) z § 33 może się sprzedający domagać, gdy przy stawianiu czasokresu dodatkowego dla odesłania zapłaty zagrożono tem następstwem.

Odmowa świadczenia jest poza § 26. przedmiotem § 30. W pierwszym wypadku chodzi o odmowę świadczenia po terminie dostawy i przyjęcia, a w drugim w ciągu i przed zaczęciem czasu dostawy i przyjęcia.

§ 27.

Czas trwania terminu dodatkowego

I. Za odpowiedni (stosowny) termin dodatkowy uważa się przy zwłóce z dostawą lub odbiorem:

1 dzień powszedni, jeżeli sprzedano towar „na składzie”, „uchwytny” lub „pod ręką”,

2 dni powszednie, jeżeli sprzedano „natychmiast”,

4 dni powszednie, jeśli sprzedano z jednodobowym „bieżącym — (prompt)”, lub z czasokresem dostawy, wzgl. odbioru, krótszym niż miesięczny,

6 dni powszednich przy czasokresie dostawy wzgl. odbioru jednomiesięcznym albo dłuższym.

II. Jeżeli sprzedający dopełnił umowy w ciągu postawionego czasokresu dodatkowego, winien on powiadomić o tem bezzwłocznie, najpóźniej w ciągu 2 dni powszednich, telegraficznie kupującego, w przeciwnym bowiem razie kupujący może skorzystać z uprawnień wynikających z § 28.

III. Dla ładunków nadchodzących ze stacji zagranicznych lub ładunków wodnych uważa się za odpowiednie (stosowne) czasokresy dodatkowe, czasokresy 2 razy dłuższe od wymienionych ad I.

U w a g i : Pozostający w zwłoce nie może podnieść zarzutów, że postawiony, według powyższych zasad, czasokres dodatkowy jest niewystarczający; gdy postawiono czasokres dodatkowy krótszy od wymienionych w § 27., wówczas ten krótszy czasokres dodatkowy nie jest nieważny, lecz przedłuża się automatycznie

do czasu trwania czasokresu przewidzianego w § 27. — Przedłużenie, lub ponowne postawienie czasokresu dodatkowego jest dopuszczalne tylko za zgodą pozostającego w zwłoce, gdyż pierwotne postawienie czasokresu dodatkowego mieści w sobie w zasadzie odmowę przyjęcia świadczenia ze strony niepozostającego w zwłoce (zob. § 26. I. zdanie drugie).

Czasokres dodatkowy postawiony za wcześnie, gdy nie zaistniała jeszcze zwłoka jest bezskuteczny; gdy natomiast czasokres ten postawiono w ostatnim dniu czasokresu dostawy, z powodu przewidywanego niewykonania dostawy, to ze względu na brzmienie § 42. I. należy uznać postawienie tego czasokresu jako postawienie niezawczesne.

Dzień, w którym oświadczenie o czasokresie dodatkowym nadejdzie do kontrahenta, nie wlicza się do czasu trwania czasokresu dodatkowego.

Przedłużenie czasokresu dodatkowego, przy zwłoce z dostawą do ogółem 12 dni powszednich, reguluje § 25. VII.

Gdy sprzedającemu postawiono skuteczny czasokres dodatkowy, winien on w tym czasokresie dodatkowym dopełnić świadczenia, ponadto winien on bezzwłocznie, najpóźniej w ciągu 2 dni powszednich telegraficznie donieść o tem kupującemu, pod rygorem zastosowania przez tego ostatniego § 28. Powiadomienie telegraficzne winno dojść do kupującego w ciągu powyższych 2 dni; gdy kupujący otrzyma we właściwym czasie pewną wiadomość od sprzedającego lub trzecich osób w innej formie, a nie we formie telegramu, o tem, że załadowanie towaru w czasokresie dodatkowym nastąpiło, od-

pada dla kupującego możliwość zastosowania przez niego praw z § 28.

§ 28.

Prawa niepozostającego w zwłóce.

I. Niepozostającemu w zwłóce przysługują w razie zwlekania z zapłatą przez drugą stronę prawa z §§ 25. p. III. i następnych.

Jeżeli jedna strona pozostaje w zwłóce z innem świadczeniem ciążącym na niej z umowy, wtedy druga strona, (wyjawszy liczbę V. niniejszego §) ma tylko prawo, po postawieniu i upływie wyżej uregulowanych czasokresów dodatkowych:

- a) albo bez roszczeń do odszkodowania wycofać się z umowy,
- b) albo żądać odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy.

II. Po upływie czasokresu dodatkowego — (uwzględnić należy tutaj także 2 dni powszednie dodatkowe według § 27. II.) — winna strona dochodząca swych praw donieść niezwłocznie drugiej stronie, z którego prawa chce skorzystać; jeżeli tego nie uczyni, uważa się, że odstępuje ona od umowy bez roszczeń do odszkodowania (ust. Ia).

Odszkodowanie z powodu niedopełnienia umowy.

Kupno i sprzedaż ochronna.

III. W razie żądania odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy może sprzeda-

jący dokonać sprzedaży ochronnej, kupujący zaś kupna ochronnego, które winny być w zasadzie dokonane przez zaprzysiężonego maklera Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach w ciągu 3 dni powszednich po upływie dylacji. W obu wypadkach może tak strona niebędąca w zwłoce, jak i kontrahent, który jest w zwłoce ze świadczeniem, występować w charakterze licytanta.

Ustalenie ceny.

IV. Odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy można również dochodzić przez stwierdzenie różnicy między ceną umowną, a ceną dzienną i to także w wypadkach, kiedy sprzedaż albo kupno ochronne było wskazane, ale zostało ono dokonane nieprawidłowo, lub wogóle nie było przeprowadzone. Dla ustalenia ceny miarodajny jest trzeci dzień powszedni następujący po upływie czasokresu dodatkowego.

Prawo składu.

V. Jeżeli chodzi o zwłokę kupującego w przyjęciu lub odbiorze, rozszerza się prawo sprzedającego o tyle, że może on złożyć towar na skład w odpowiednim miejscu trzecim, na rachunek i koszt kupującego, jednakże tylko wtedy, jeśli sprzedający oświadczył kupującemu już przy postawieniu czasokresu dodatkowego, że chce on skorzystać z tego prawa.

U w a g i : Postanowienia § 28. odnoszą się tylko do odszkodowania z powodu niedopełnienia, a nie obejmują spraw odszkodowania z powodu spóźnionego dopełnienia i innych.

Niepozostającemu w zwłoce przysługują z § 28. prawa:

- a) albo wycofania się z kontraktu,
- b) albo żądania odszkodowania.

Oświadczenie, z którego prawa zamierza on skorzystać, winien on złożyć niezwłocznie po upływie czasokresu dodatkowego, lub wcześniej; tylko w wypadkach § 25. uwagi c i d oraz § 28. V., winien niepozostający w zwłoce, przy postawieniu czasokresu dodatkowego, zagrozić z jakich praw zamierza korzystać.

Gdy niepozostający w zwłoce oświadczy, że wycofuje się z kontraktu, a oświadczenie to dojdzie do wiadomości kontrahenta, umowa zostaje anulowana, a niepozostający w zwłoce nie może żądać odszkodowania.

Gdy niepozostający w zwłoce korzysta z praw odszkodowawczych, może on żądać pokrycia szkody abstrakcyjnej, tj. różnicy pomiędzy ceną umowną, a stwierdzoną ceną giełdową, lub rynkową z czasu i miejsca dłużnego świadczenia. Stwierdzenia ceny należy dokonać w trzecim dniu powszednim po upływie czasokresu dodatkowego; tam, gdzie stawiania czasokresu dodatkowego nie potrzeba (§ 26. II), do stwierdzenia ceny miarodajny jest również trzeci dzień powszedni, po tym dniu, który jest według § 26. II. przewidziany, jako końcowy do wykonania zobowiązań: wyjątek stanowi wypadek przewidziany w § 26. II a., gdyż w tym razie miarodajnym dniem do

stwierdzenia ceny jest pierwszy dzień powszedni, analogicznie do postanowień z § 30. III.

W wypadkach, gdy niepozostający w zwłoce zagroził pierwotnie dochodzeniem konkretnej szkody np. przez kupno ochronne, a kupno to z jakiegokolwiek bądź powodu nie zostało wykonane, lub wykonano je w sposób niewłaściwy, wówczas pozostaje mu jeszcze możliwość dochodzenia szkód przez ustalenie ceny.

Pozatem niepozostający w zwłoce ma możliwość żądania pokrycia konkretnej szkody; konkretną szkodę stanowi różnica pomiędzy jego stanem majątkowym w razie wykonania właściwej dostawy, a stanem majątkowym, wynikłym z powodu niewykonania dostawy. W zasadzie dochodzenie tych szkód następuje za pośrednictwem zaprzysiężonego maklera przez kupno lub sprzedaż ochronną, które winny być dokonane w ciągu trzech dni po upływie czasokresu dodatkowego, wzgl. (w zasadzie) terminu przewidzianego w § 26. II.

Postanowienia § 28. przewidują zasadniczo możliwość wycofania się z kontraktu i dochodzenia odszkodowania. Dochodzenia wypełnienia umowy nie przewidują warunki. Co więcej § 26. I. zdanie drugie stwierdza, że przez postanowienie czasokresu dodatkowego daje się wyraz odmowie przyjęcia świadczenia, o ile ten termin minie bezskutecznie. Wyjątek tylko stanowi postanowienie dotyczące zwłoki z zapłatą i wypadek chęci skorzystania przez niepozostającego w zwłoce z prawa magazynowania towaru.

W wypadku zwłoki z zapłatą może niepozostający w zwłoce także skarżyć o zapłatę (§ 25. III.) i to również wtedy, gdy umówiono

zapłatę za dokumentami (§ 13. III.). W kwestji innych praw przy zwłoce z zapłatą zobacz uwagi ad a—d do § 25. W sprawie magazynowania towaru zobacz uwagi do § 28. V. (poniżej).

Do korzystania z praw § 28. uprawnia tylko zwłoka w wykonaniu zobowiązania głównego, z których najważniejszymi są dostawa, odbiór i zapłata; również obowiązek udzielenia zlecenia załadowania (dyspozycji) jest tem zobowiązaniem głównem na mocy postanowienia § 21.

Gdy jedna strona popadnie w zwłokę z pobocznem zobowiązaniem, przysługują drugiej stronie prawa do odszkodowania za zwłokę na zasadzie ogólnych postanowień; w odniesieniu do worków § 21. V. zdanie drugie zawiera specjalne postanowienia.

Niepozostający w zwłoce winien donieść swemu kontrahentowi, z jakiego prawa chce korzystać, niezwłocznie po upływie czasokresu dodatkowego lub wcześniej; należy tu respektować przy zwłoce z dostawą dwa dni powszednie, w ciągu których może pozostający w zwłoce zawiadomić, że towar wysłał w ciągu czasokresu dodatkowego.

Przy zwłoce kupującego z przyjęciem lub odbiorem towaru winien sprzedający, korzystający z prawa magazynowania towaru, zagrozić skorzystaniem z tego prawa już przy stawianiu czasokresu dodatkowego.

Rozmiary pretensji odszkodowawczych w zasadzie wyczerpują się w kupnie ochronnem.

Sposób przeprowadzania kupna i sprzedaży ochronnej, ustalają regulaminy giełdowe.

Sprzedaż i kupno ochronne winny być dokonane w ciągu 3-ch dni powszednich po upływie czasokresu dodatkowego. Przytem należy zauważyć, że te 3 dni powszednie mogą ulec przedłużeniu o 2 dni z § 27. II.

Ustalenie ceny dokonywane jest przez maklerów przysięgłych w sposób przewidziany w regulaminach giełdowych. Miarodajnym dniem dla ustalenia ceny jest 3-ci dzień powszedni po upływie czasokresu dodatkowego. Również w wypadkach, gdzie czasokres dodatkowy nie jest potrzebny (§ 26. II.), miarodajny dla ustalenia ceny jest 3. dzień powszedni po terminie, który wynika z § 26 II.b—d. — Wyjątek stanowią wypadki z § 26. II.a i § 30. III., gdzie miarodajnym dniem jest pierwszy dzień powszedni. Trzeci dzień wybrano, jako dzień miarodajny, ze względu na brzmienie § 27. II. — Dwóch dni powszednich z § 27. II nie należy przeto doliczać do wspomnianych 3 dni powszednich.

Przy ustalaniu ceny dziennej i kupnie oraz sprzedaży ochronnej należy się kierować pierwotnymi warunkami kontraktu. Wyjątek stanowi § 29. (Zobacz uwagi).

Prawo przyznane w § 28. V. sprzedającemu przy zwłoce z przyjęciem i odbiorem towaru ze strony kupującego, łamie zasadę, że nie można żądać dopełnienia umowy ze strony kupującego. Prawo to przysługuje tylko sprzedającemu, gdy zagrozi zamagazynowaniem towaru już przy stawianiu czasokresu dodatkowego, a to dlatego, że postawienie czasokresu dodatkowego oznacza równocześnie odmowę świadczenia ze strony sprzedającego (§ 26. I. zdanie 2); z tego powodu, ponieważ prawo magazynowania oznacza żądanie dopełnienia umowy,

jest sprzedający zobowiązany wyraźnie to kupującemu oświadczyć.

Odróżnić należy zwłokę z przyjęciem towaru, od zwłoki z odbiorem towaru. Pod pojęciem odbiór towaru, należy rozumieć wszystkie czynności związane z dopełnieniem umowy ze strony kupującego. Zwłoka z przyjęciem (towaru) natomiast zachodzi wówczas, gdy sprzedający zaofiaruje kupującemu przyjęcie towaru, a on tego zaofiarowania nie przyjmie we właściwym czasie; ta ostatnia zwłoka następuje najczęściej wtedy, gdy kupujący ma udzielić dyspozycję co do danego towaru, a tej dyspozycji on nie udzieli.

§ 29.

Kupno ochronne równorzędnego towaru.

Jeżeli sprzedano towar ściśle określonego pochodzenia lub fabrykacji, a towaru takiego chwilowo nie można nabyć, lub gdy cena żądana za taki towar przekracza znacznie cenę równie dobrego towaru innego pochodzenia lub innego fabrykatu, natenczas kupujący jest uprawniony dokonać kupna ochronnego towaru równej jakości innego pochodzenia lub innego fabrykatu.

U w a g i : Postanowienia § 29. wprowadzają zmianę zasady, która mówi, że kupno ochronne winno być dokonane na podstawie warunków równych pierwotnej umowie.

§ 30.

Odmówienie dopełnienia umowy w ciągu czasokresu dostawy — przed rozpoczęciem czasokresu dostawy — dzień miarodajny dla ustalenia ceny.

Odmówienie dopełnienia umowy w ciągu czasokresu dostawy.

I. Jeżeli jedna ze stron oświadczy pisemnie lub telegraficznie w ciągu czasokresu przeznaczonego na dostawę lub odbiór, że nie dopełni umowy, wówczas winna druga strona, o ile chce żądać odszkodowania, donieść o tem niezwłocznie stronie odmawiającej i bez stawiania czasokresu dodatkowego dokonać albo ustalenia ceny, albo kupna wzgl. sprzedaży ochronnej i to w zasadzie za pośrednictwem maklera zaprzysiężonego. Roszczenie o dopełnienie umowy zamienia się przezto na roszczenie o odszkodowanie z powodu niedopełnienia umowy; strona odmawiająca, bezprawnie, dopełnienia umowy jest zobowiązana do odszkodowania.

Odmowa dopełnienia umowy przed rozpoczęciem czasokresu dostawy.

II. Jeżeli jedna ze stron oświadczy pisemnie lub telegraficznie przed rozpoczęciem czasokresu dostawy lub odbioru, że niedopełni umowy, to wówczas druga strona jest uprawniona, lecz nieobowiązana, postąpić w myśl

ustępu I. Jeżeli chce ona skorzystać z uprawnień, wynikających z tych postanowień, winna ona donieść o tem niezwłocznie stronie odmawiającej, a wtedy strona bezprawnie odmawiająca dopełnienia umowy jest zobowiązana do odszkodowania.

Jeżeli strona dopełniająca umowę nie skorzysta z praw wymienionych w ustępie I., to jest ona mimo to zobowiązana donieść stronie odmawiającej, w ciągu tygodnia od chwili odbioru zawiadomienia o odmowie wykonania umowy, że podtrzymuje obowiązek dopełnienia umowy, gdyż w przeciwnym wypadku przyjmuje się, że zrzeka się ona swoich praw, wynikających z umowy.

Dzień miarodajny dla
ustalenia ceny.

III. Miarodajnym dla ustalenia ceny jest pierwszy dzień powszedni po nadejściu oświadczenia odmowy dopełnienia umowy.

Pozatem stosuje się tu odpowiednio § 28. IV.

U w a g i : Postanowienia § 26. regulują sposób postępowania w razie niewykonania, wzgl. odmowy wykonania kontraktu po upływie czasokresu dostawy, wzgl. odbioru; § 30. natomiast reguluje te kwestje w tych wypadkach, gdy jedna strona odmawia dopełnienia umowy w ciągu czasokresu dostawy lub odbioru i przed rozpoczęciem tego czasokresu.

Kontrahent wypełniający umowę, w zależności od tego, czy odmowa dopełnienia umowy nastąpiła przed rozpoczęciem czasokresu dostawy wzgl. odbioru, czy w ciągu tego czasokresu, czy po upływie tego czasokresu, ma następujące prawa i obowiązki wobec drugiego kontrahenta odmawiającego dopełnienia umowy:

I. W wypadku odmowy dopełnienia umowy przed rozpoczęciem czasokresu dostawy:

- a) Może on stać na stanowisku, że dopełnienie umowy winno być wykonane (obstawać przy dopełnieniu umowy); winien on w tym wypadku donieść o tem odmawiającemu w ciągu jednego tygodnia po otrzymaniu oświadczenia o odmowie dopełnienia (§ 30. II. rozdział 2.); gdy on to uczynił, to kontrakt pozostaje w mocy i wtedy nadesłaną poprzednio odmowę dopełnienia umowy należy uważać za bezskuteczną.
- b) Może on żądać odszkodowania albo przez ustalenie ceny, albo przez kupno względnie sprzedaż ochronną. W tych wypadkach winien on według § 30. II. rozdział I. w związku z § 30. I. donieść o tem niezwłocznie drugiej stronie; nie potrzebuje on także stawiać żadnych czasokresów dodatkowych.
- c) Może on ustąpić z kontraktu, oświadczając to wyraźnie lub wstrzymując się wogóle od jakichkolwiek oświadczeń; w tym ostatnim wypadku przyjmuje się, że on rezygnuje z praw wynikających z kontraktu.

II. W wypadku odmowy dopełnienia umowy w ciągu czasokresu dostawy:

- a) Może on żądać odszkodowania za pośrednictwem ustalenia ceny, lub kupna wzgl. sprzedaży ochronnej. Gdy on chce korzystać z tego prawa, wówczas jest obowiązany donieść o tem drugiej stronie niezwłocznie po otrzymaniu oświadczenia o odmowie dopełnienia umowy; nie potrzebuje on stawiać żadnych czasokresów dodatkowych.
- b) Może on wycofać się z kontraktu, oświadczając to wyraźnie lub przez milczenie. Roszczenie o dopełnienie umowy jest w tym wypadku wykluczone

III. W wypadku odmowy dopełnienia umowy po upływie czasokresu dostawy może on jak ad II.

- a) wycofać się z kontraktu lub
- b) żądać odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy.

Strona wypełniająca umowę winna donieść swemu kontrahentowi, z jakiego prawa zamierza skorzystać przy analogicznem zastosowaniu przepisów z § 28. II. w związku z § 26. II.a., niezwłocznie po otrzymaniu oświadczenia z odmową dopełnienia. Czasokresów dodatkowych nie należy stawiać drugiemu kontrahentowi.

Miarodajnym dniem do ustalenia ceny w powyższych wypadkach ad I., II. i III. jest pierwszy dzień powszedni, po otrzymaniu oświadczenia odmowy dopełnienia. Kupno i sprzedaż ochronna winny nastąpić w ciągu trzech dni powszednich po nadejściu oświadczenia odmowy dopełnienia, analogicznie do postanowień § 28. III.

§ 31.

Przeszkody w dopełnieniu umowy.

Stałe przeszkody
w dopełnieniu umowy.

I. Jeżeli siła wyższa, zakaz wywozu w kraju lub zagranicą albo inne, od strony niezależne, okoliczności uniemożliwiają dopełnienie umowy, albo tak je utrudniają, że od danej strony ze względów słuszności nie można domagać się dopełnienia umowy (wahania cen nie mogą być uważane za utrudnienie w wykonaniu umowy w powyższem znaczeniu), wtenczas uważa się umowę lub jej część niedopełnioną za automatycznie wygasłą.

Przejściowe przeszkody
w dopełnieniu umowy.

II. Jeżeli dostawę wstrzymują klęski elementarne, lub rozruchy, strejk, lokaut, zakaz ładowania, to dostawa winna nastąpić po ustaniu tych przeszkód i to w takim czasie, jakim sprzedający rozporządzał jeszcze dla dostawy, zanim pojawiła się przeszkoda, z dodaniem dalszych 8 dni powszednich.

Opóźnienie w podstawieniu wagonu przez kolej przedłuża okres dostawy jedynie o czas trwania opóźnienia.

U w a g i : W § 31. I. wprowadzone przeszkody nie są podane wyczerpująco. Pod pojęcie przeszkód stałych podpadają obiektywne, bezwarunkowe przeszkody. Tak zwane „przeszkody gospodar-

cze“ mogą też być przez sąd uznane za stałe. Porównaj pozatem § 41.

W wypadku przeszkód stałych uważa się umowę lub jej część za automatycznie wygasłą; w wypadkach zaś przeszkód przejściowych dochodzenie praw jest dopuszczalne tylko ze strony sprzedającego.

Przeszkody stałe mogą być w konkretnych wypadkach uznane za przeszkody przejściowe i odwrotnie.

Także brak wagonów podpada pod pojęcie „przeszkód przejściowych“; podstawienie wagonów stanowi część obowiązków wysłania towaru. Porównaj § 22. I.

§ 32.

Wygaśnięcie umów.

I. Umowa wygasa sama przez się, gdy w przeciągu 3-ch miesięcy po ostatecznym terminie dostawy, ustalonym w umowie, nie nastąpi pisemne, lub telegraficzne upomnienie o odbiór lub dostawę.

II. Jeżeli w okresie wymienionym pod I. nastąpi upomnienie, lecz upominający nie korzysta w ciągu 3-ch miesięcy po tem upomnieniu ze swoich praw wynikających z umowy, natenczas należy uważać umowę za wygasłą ostatecznie bez prawa do odszkodowania. Przepisy § 31. pozostają nienaruszone.

U w a g i : Raz zawarta transakcja może być w zasadzie anulowana, gdy niepozostający w zwłóce, korzystając ze swych praw, wycofuje się

z umowy, albo gdy strony po obopólnem porozumieniu unieważniają tę umowę.

W § 32. ujęto tę kwestję w postanowienia, iż umowa gaśnie, jeżeli strony w ciągu 3-ch miesięcy po upływie końcowego czasu dostawy wzgl. odbioru, lub po upomnieniu, milczały.

Przy dostawach częściowych okres powyższych 3-ch miesięcy zaczyna biec dopiero po upływie terminu oznaczonego dla ostatniej częściowej dostawy (porównaj § 24).

Gdy dokonano większej ilości upomnień, to dla ustalenia początku biegu tego 3 mies. okresu, miarodajne jest pierwsze upomnienie; przedłużenie tego 3 mies. okresu przez nowe upomnienie jest niemożliwe.

Możliwość korzystania z praw § 25. istnieje tylko w ciągu powyższych 3-ch miesięcy.

Gdy strony umówiły prolongatę pierwotnie ustalonego czasu dostawy, wówczas 3 miesięczny okres z § 32. I. biegnie dopiero od nowoumówionego końcowego terminu dostawy.

Czasokres z § 32. należy uwzględnić z urzędu.

§ 33.

Wstrzymanie wypłat.

Jeżeli jeden z kontrahentów zawiesił wypłaty, lub jeśli zachodzą fakty równające się zawieszeniu wypłat (np. bezskuteczna egzekucja), wówczas dla obu stron upadają wszelkie roszczenia o efektywne dopełnienie dotąd niezrealizowanych jeszcze części umów.

Drugiej stronie przysługuje w ciągu trzech dni powszednich od chwili otrzymania wia-

domości o zawieszeniu wypłat, wzgl. od chwili, w której o tem musiała się dowiedzieć, prawo do zlikwidowania umowy (kompensata) w drodze ustalenia ceny, lub w drodze kupna wzgl. sprzedaży ochronnej za pośrednictwem zaprzysiężonego maklera Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach, przyczem strona może wystąpić w charakterze licytanta.

Jeżeli z tego prawa nieskorzysta, wówczas trzeci dzień powszedni od chwili, w której strona otrzymała wiadomość, lub musiała wiedzieć o zawieszeniu wypłat, jest miarodajny dla przedsięwzięcia wówczas jeszcze jedynie dopuszczalnego stwierdzenia ceny, które może być spowodowane przez każdą stronę. Wynikająca różnica ceny winna być rozliczana między stronami i jest wymagalna z końcem każdorazowego pojedynczego czasokresu dostawy. Różnica ceny jest natychmiast wymagalna, jeśli ją ma płacić strona, która zawiesiła swoje wypłaty.

U w a g i: Postanowienia z powyższego paragrafu są szczególnie ważne w wypadku upadłości, nadzorów sądowych, postępowania ugodowego i t. d.

Przez zawieszenie wypłat bieżące, niewykonane jeszcze kontrakty ulegają rozwiązaniu i ewent. zmianie na roszczenie o zapłatę różnicy. Wycofanie się z kontraktu jest niedopuszczalne.

Kompensata winna być dokonana w ciągu 3 dni od chwili dowiedzenia się o zawieszeniu wypłat, o ile druga strona z tego prawa chce skorzystać i to przez ustalenie ceny, lub przez kupno wzgl. sprzedaż ochronną, za pośrednictwem maklera przysięgłego.

Jeżeli druga strona nie skorzysta z prawa kompensaty, jak wyżej, wówczas i tak umowy ulegają rozwiązaniu, a każdej ze stron, a więc i tej stronie, która zawiesiła wypłaty, przysługuje prawo ustalenia ceny i rozliczenia różnicy.

§ 34.

Wytknięcie wad przy ładunkach kolejowych i skutami — kwestjonowanie towaru w workach.

Wytknięcie wad przy ładunkach kolejowych i skutami.

I. Jeżeli odbiór towaru dokonany ma być w miejscu zawodowej siedziby przedsiębiorstwa kupującego i wagon podstawiono kupującemu do godziny 11-tej na miejscu wyładowania, należy wady wytknąć do godz. 18-tej tego samego dnia. W razie późniejszego podstawienia winno wytknięcie wad nastąpić najpóźniej do godziny 12-ej następnego dnia poprzedniego.

O ile odbiór towaru ma nastąpić natomiast w miejscu, które nie jest zawodową siedzibą przedsiębiorstwa kupującego, winien on wytknąć wady natychmiast po odbiorze prób od próbobiorcy; próbobiorca winien jednakże do-

konać próbobrania najpóźniej w ciągu 24 godzin po zaawizowaniu wzgl. podstawieniu towaru na miejsce wyładowania, poczem winien próbobiorca, po oznaczeniu dokładnej godziny próbobrania w protokóle, natychmiast wysłać próby expresse do rąk kupującego. Wytknięcie wad musi nastąpić telegraficznie.

Kto nie jest odbiorcą końcowym, winien niezwłocznie telegraficznie podać dalej otrzymane reklamacje, a czasokres do wytknięcia wad przedłużyć się wówczas odpowiednio, jednakże łącznie nie ponad 3 dni powszednie.

II. Co do towarów, których wewnętrzny stan może być ustalony tylko przez badania analityczne stacji doświadczalnej, przedłuża się czasokres do wytknięcia wad o czas, potrzebny do wykonania odnośnych badań, które powinny być przeprowadzone natychmiast i w trybie przyjętym przy normalnem załatwianiu spraw.

Kwestjonowanie towaru w workach.

III. Jeżeli odbiorca przy towarze w workach stwierdzi później wady w jakości lub w stanie, których nie mógł spostrzec na czas (ustęp I.) mimo badania towaru ze starannością przepisaną zwyczajem handlowym, wówczas ma on jeszcze prawo do dodatkowego wytknięcia wad, o ile nastąpi to telegraficznie w ciągu dalszych 3 dni powszednich po upły-

wie czasokresów, przewidzianych do wytknięcia wad w ust. I.

U w a g i: Reklamacja winna być tak ujęta, aby sprzedający dowiedział się, z jakich powodów kupujący uważa towar za sprzeczny z warunkami umowy. Skoro zachodzi większa ilość wad, winny być one wszystkie wytknięte w terminie przewidzianym w § 34. I.

Dodatkowe rozszerzenie reklamacji na inne wady, po terminie powyższym, jest niedopuszczalne. Nawet wtedy, gdyby sąd, wzgl. komisja arbitrażowa, doszedł do wniosku, że te inne wady istnieją, winien sąd, wzgl. komisja arbitrażowa, oprzeć swe orzeczenie na tych wadach, które kupujący we właściwym czasie reklamował u sprzedającego.

Za właściwe zabezpieczenie dowodu należy uważać próby towaru reklamowanego, jeżeli próby te pobrano w przepisowy sposób w miejscu przeznaczenia towaru.

Jawne wady, tj. wady dające się natychmiast poznać, winny być reklamowane w myśl § 34. I. Od tych wad należy odróżnić wady ukryte, które winny być reklamowane niezwłocznie po ich odkryciu; pozatem reklamacje co do wad ukrytych nie są ograniczone czasokresem. Za wady ukryte należy uważać takie wady, które nie dały się poznać nie tylko przed odbiorem, ale też po odbiorze mimo należytego badania (np. przez pobranie prób).

Zawartość wołków, wzgl. muszek w artykułach strączkowych, nie jest uważana za wadę ukrytą.

Towar w workach może odbiorca zakwestjonować telegraficznie w ciągu dalszych trzech

dni od chwili upływu czasokresów, przewidzianych w § 34. I., nawet wtedy, gdy towar odebrał i gdy w danym wypadku nie chodzi o wady ukryte, o ile wad tych wcześniej nie zauważył, mimo zastosowanego przez niego zwykle w handlu stosowanego badania. Prawo to przysługuje odbiorcy także wtedy, gdy dany towar z innych względów został już zakwestionowany.

Pod pojęciem „stan” towaru rozumie się: ciepłotę, zapach, wilgoć i pleśń, pod pojęciem zaś „jakość” inne właściwości towaru.

Postanowienia z § 34. nie mają zastosowania, jeżeli sprzedający podstępnie zamilczał o wadach towaru, gdy towar nie nadaje się do obrotu handlowego, lub jeżeli transakcja przewidywała dostawę dla pewnych ściśle oznaczonych celów (nasiona), a towar celowi temu nie odpowiada; w tych wypadkach mogą mieć zastosowanie przepisy o zwłoce z dostawą, wzgl. § 44.

Przepisy § 34. i wogóle ogólnych warunków nie regulują spraw związanych z dostawą niekontraktowych ilości, wobec czego w praktyce strona dochodząca swych praw winna w sposób wiarygodny stwierdzić brakującą ilość, wzgl. nadwagę i bezzwłocznie donieść o tem kontrahentowi.

§ 35.

Ładunki „cif” szkuta.

I. Jeżeli umowa o dostawę zboża została zawartą na warunkach „cif”, a chodzi o ładunki rzeczne i kanałowe, winien sprzedający dostarczyć kupującemu wszystkie wystawione

dokumenty załadowania, dotyczące sprzedanego towaru (z wyjątkiem jednego egzemplarza dokumentu znajdującego się w rękach przewoźnika, który służy jako list przewozowy), pozatem dowód ubezpieczenia (polisę) i 3 prawidłowo opieczętowane próby.

Wytknięcie wad należy skutecznie u sprzedającego telegraficznie z podaniem powodów i przedłożeniem zapieczętowanej próby okrętowej.

II. Kupującemu albo jego plenipotentowi należy, jeżeli tego żąda we właściwym czasie, dać możność obejrzenia towaru i opieczętowania prób wspólnie ze sprzedającym lub jego zastępcą, podczas ładowania lub przed zakończeniem ładowania.

Reklamacje co do wad należy zgłosić pod adresem sprzedającego telegraficznie z podaniem powodów w ciągu dwóch dni powszednich po dokonaniu oględzin i pobraniu prób.

III. Kto nie jest odbiorcą końcowym, wien otrzymać reklamacje w sprawie wad natychmiast skierować telegraficznie dalej. Po upływie czasokresu, wynoszącego łącznie 3 dni powszednie, gaśnie prawo wnoszenia reklamacji.

IV. Polisa ubezpieczeniowa winna opiewać na sumę, która przekracza o 3% sumę rachunku bez potrącenia kosztów przewozu i winna

być wystawiona przez pierwszorzędne towarzystwo asekuracyjne.

Jeżeli kupiono zagraniczny towar nieocłony, to sprzedający winien ubezpieczyć również kwotę przypadającą na cło.

U w a g i : Klauzula „cif“ oznacza tylko, że cena kupna obejmuje koszt przewozu i ubezpieczenia aż do portu, do którego okręt (szkuta) przybył. Zmiana miejsca dopełnienia nie następuje wskutek użycia klauzuli „cif“. Miejszem dopełnienia jest miejsce załadowania; sprzedawca odpowiada za jakość i stan towaru tylko w miejscu załadowania. Dlatego miarodajne, co do stanu towaru, są próby pobrane przy załadowaniu i zapieczętowane przez przewoźnika.

Aby kupującemu umożliwić badanie towaru, nie tylko z prób okrętowych, ustęp II, § 35. daje mu warunkowe prawo badania towaru i pobrania prób.

Kwestjonowanie towaru z ustępu II, § 35. winno nastąpić w ciągu 2 dni powszednich telegraficznie, po dokonaniem próbobranii, zresztą zaś telegraficznie, niezwłocznie i to na podstawie prób zalakowanych przez przewoźnika.

§ 36.

Obowiązek przechowania.

Kupujący, który kwestjonuje towar nadesłany z innej miejscowości, jest obowiązany postarać się o jego tymczasowe przechowanie i dbać o interesy załadowcy ze starannością

porządnego kupca, a w wypadku wyładowania towaru, postarać się o jego ubezpieczenie odpowiadające zwyczajom handlowym.

U w a g a : Obowiązek przechowania istnieje we wszystkich wypadkach kwestjonowania, bez względu, czy kupujący wzbrania się przyjąć towar, czy też nie. Gdy kupujący rości sobie tylko pretensje do zmniejszenia ceny, lub bonifikaty z powodu mniejszej wagi, to po zabezpieczeniu prób może on dysponować towarem. Przechowania towaru może dokonać kupujący nawet u siebie samego; ewent. kosztą przechowania winien kupujący wyłożyć.

§ 37.

Skutki uzasadnionego wytknięcia
wad.

I. Jeżeli Komisja rzeczoznawców Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach, w postępowaniu arbitrażowym, uznała towar, jako nieodpowiadający umowie, a ustalona mniejwartość nie przekracza 5% ceny umówionej, wówczas winien kupujący towar przyjąć, a sprzedający winien wynagrodzić mu mniejwartość. Przy paszach, z wyjątkiem jęczmienia, owsa i kukurydzy, wynosi ta granica mniejwartości 8% ceny umówionej.

Jeżeli wspomniana komisja uznała, że mniejwartość jest wyższa, wówczas kupujący ma prawo:

- a) odebrać towar z potrąceniem ustalonej mniejwarteści, lub
- b) odmówić odbioru towaru.

Kupujący winien niezwłocznie po otrzymaniu orzeczenia powyższej komisji. zawiadomić sprzedającego, z którego prawa chce skorzystać; w wypadku, gdy zaniecha on wysłania tego zawiadomienia, jest zobowiązany do odebrania towaru, z potrąceniem ustalonej mniejwarteści.

II. Jeżeli odmówiono przyjęcia towaru, wówczas kupujący jest uprawniony:

- a) odstąpić od umowy lub
- b) żądać odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy, także za pośrednictwem ustalenia ceny.

Kupujący winien niezwłocznie donieść sprzedającemu, z którego prawa chce skorzystać; jeżeli tego zaniecha, to wówczas nie może on żądać odszkodowania z powodu niedopełnienia umowy.

Jeżeli odszkodowanie ma być dochodzone na podstawie kupna ochronnego, to winno ono nastąpić w ciągu najbliższych trzech dni, od chwili odmówienia przyjęcia towaru; nie zmienia to uprawnienia kupującego do żądania odszkodowania w drodze ustalenia ceny. Kupujący jest zobowiązany donieść, we właści-

wym czasie, sprzedającemu o zamiarze ewent. kupna ochronnego i jego przeprowadzeniu.

III. Wniosek o przeprowadzenie ekspertyzy co do wytkniętych wad winien być złożony w biurze giełdy w ciągu 28 bieżących dni od chwili zakwestjonowania towaru; w przeciwnym wypadku roszczenie z wytknięcia wad gaśnie.

Jeżeli sprzedający wezwie kupującego do postawienia wniosku o rozstrzygnięcie sprawy wytkniętych wad, wówczas kupujący winien to skutecznie w ciągu trzech dni powszednich po nadejściu wezwania sprzedającego; w przeciwnym wypadku traci kupujący swe prawa z wytknięcia wad.

IV. W razie stwierdzenia mniejwartości, winien sprzedający ponieść wszelkie koszty powstałe z dostawy nieodpowiadającej umowie.

U w a g i : Postanowienia § 37. przewidują, że przy dostawie towaru, w odniesieniu do którego ustalono, iż mniejwartość jego przekracza 5% wzgl. 8%, kupujący jest uprawniony do nieprzyjęcia towaru. Prawo odmowy przyjęcia towaru poza § 37. reguluje § 44.

Jeżeli kupujący po otrzymaniu orzeczenia, co do mniejwartości, przekraczającej 5% wzgl. 8%, nie oświadczy się niezwłocznie z jakiego prawa chce skorzystać, wówczas nie może on korzystać z prawa nieprzyjęcia towaru, lecz tylko z procentowej bonifikacji mniejwartości.

W sprawie dochodzenia praw odszkodowawczych porównaj § 28. i uwagi do niego; § 37. II. ustęp trzeci przewiduje tylko, że bez względu na to, czy chodzi o publiczne, czy niepubliczne kupno ochronne, kupujący jest zobowiązany donieść sprzedającemu o swym zamiarze jakoteż o przeprowadzaniu kupna ochronnego, i to na czas.

W wykonaniu praw kupującego do wycofania się z umowy w wypadku dostarczenia wadliwego towaru wynikną następujące prawa i obowiązki:

a) dla kupującego:

Kupujący winien zwrócić towar kupiony, a do czasu zwrotu tego towaru sprzedającemu winien troszczyć się o jego przechowanie (§ 36.). Obowiązek przechowania kończy się z chwilą popadnięcia sprzedającego w zwłokę z odbiorem towaru.

Warunkiem zwłoki sprzedającego jest gotowość wydania towaru ze strony kupującego; w każdym razie kupujący ma prawo retencji z powodu przysługujących mu ewentualnie do sprzedającego pretensyi.

Kupujący jest uprawniony, po odstąpieniu od kontraktu, do przymusowej sprzedaży towaru praktycznie tylko wtedy, gdy towar narażony jest na zepsucie lub gdy przechowywanie pochłania nieproporcjonalnie wysokie koszty; wtedy może kupujący żądać od sprzedającego zwrotu ceny kupna, (o ile ją kupujący już zapłacił), pomniejszonej o kwotę uzyskaną ze sprzedaży.

b) dla sprzedającego:

Sprzedający winien zwrócić cenę kupna wraz z odsetkami od czasu, w którym ku-

pujący zapłacił cenę kupna, oraz pokryć wkłady poczynione w odniesieniu do tego towaru przez kupującego. Należą tu takie kwoty, jak: przewoźne z kosztami załadowania i wyładowania, składowe itp.

§ 38.

Dysponowanie towarem zakwestjonowanym.

Jeżeli kupujący wytknie wady we właściwym czasie, a rości sobie tylko pretensje o zmniejszenie ceny, lub bonifikatę za różnicę pomiędzy efektywną wagą towaru, a wagą umówioną, wówczas może on dalej dysponować otrzymanym towarem po prawidłowem zabezpieczeniu dowodów (próbobranie, stwierdzenie wagi, orzeczenie itp.).

U w a g i : § 38. postanawia, że o ile kupujący zabezpieczył prawidłowo dowody i wytknął na czas wady, a chodzi mu o umniejszenie ceny kupna, wówczas może on dysponować towarem; gdyby jednak kupujący wpierw zadysponował towarem a dopiero następnie (choćby w odniesieniu do pozostałej reszty towaru) reklamował jakość towaru, nie miałby prawa do odszkodowania, o ile ekspertyza wypadłaby na jego korzyść i to nawet w odniesieniu do tej części towaru, której kupujący jeszcze nie dysponował; wyjątek stanowi tu § 34, III. tj. sprawa dysponowania częścią towaru znajdującego się w workach.

Zamagyzonowanie towaru we własnych składach dla spełnienia obowiązku przechowa-

nia (§ 36.) nie jest dysponowaniem towaru zakwestjonowanego w myśl § 38.

§ 39.

Worki.

I. O ile nie umówiono się inaczej, przewóz odbywa się w workach sprzedającego. Worki te winny być zwrócone, niezamienione i franco, w ciągu 14 dni po wysyłce towaru; w przeciwnym razie należy zapłacić począwszy od 15. dnia aż do chwili zwrotu worków, należność za wynajem worków w wysokości jednego grosza dziennie za każdy worek, maksymalnie jednak za czas 8 tygodni.

Jeżeli worków nie zwrócono w ciągu 4 tygodni, wtedy może sprzedający wyznaczyć kupującemu czasokres dodatkowy najmniej jedno-tygodniowy i oświadczyć, że odmówi przyjęcia worków po bezskutecznym upływie tego czasokresu.

W wypadku bezskutecznego upływu czasokresu sprzedający jest uprawniony do żądania zapłaty w wysokości kosztów nabycia worków równego rodzaju i jakości oraz do żądania należytości za wynajem worków.

II. Jeżeli umówiono się o dostarczenie worków na dnie, lub zupełnie bezpłatnie, wtedy stosuje się do zwrotu, stawiania czasokresu dodatkowego i zapłaty, te same warunki jak w ust. I.

Jeżeli w ciągu 6-ciu miesięcy po zwrocie worków nie zażądano pokrycia należności za wynajem worków, wówczas roszczenie to gaśnie.

III. Kupujący odpowiada za zaginięcie i uszkodzenie wypożyczonych mu worków także wtedy, gdy nie ponosi on żadnej winy (np. w wypadku zaginięcia worków podczas przewozu powrotnego albo w wypadkach pożaru). W równej mierze odpowiada sprzedający za worki przesłane mu przez kupującego.

IV. Jeśli worki ma dostarczyć kupujący, a nie dostarczy ich na czas, wtedy sprzedający jest uprawniony w drodze najmu postarać się o nie od osób trzecich w imieniu i na rachunek kupującego, lub na takiej samej podstawie dostarczyć własne worki.

U w a g i: Obowiązki kupującego wzgl. sprzedającego co do dostarczenia worków są zobowiązaniami pobocznymi; w wypadku zwłoki z dostarczeniem worków, kontrahent nie ma prawa wykorzystania praw z § 28. (zobacz § 21. V. ustęp 2).

Okres 14 dniowy, nie 14 dni powszednich, liczy się od chwili wysyłki towaru; również okres 8 tygodni rozpoczyna się z upływem powyższych 14 dni bieżących.

Przy stawianiu czasokresu dodatkowego istotną jest groźba, że po upływie czasokresu nie przyjmie się worków, których nie zwrócono na czas.

Roszczenie o należność za wynajem worków winno być podniesione w ciągu 6 miesięcy; dla podniesienia tej pretensji wystarczy jakakolwiek forma, w której daje się wyraz żądaniu pokrycia tej należytości. Zdanie dotyczące roszczenia w ciągu 6 miesięcy odnosi się do całego § 39. o workach.

Worki należy zwrócić do miejsca dopełnienia umowy, wzgl. do stacji parytetowej, wzgl. przy transakcjach „franco wagon“ z oznaczeniem stacji, do tej stacji.

§ 40.

Ryzyko transportu — franco wagon —
przeważenie towaru składowego —
f o b.

Ryzyko transportu.

I. Przy sprzedażach z oznaczeniem „franco” lub podobnemi klauzulami ponosi sprzedający kosztą przewozu, kupujący zaś ustawowe ryzyko transportu.

Kosztą przewozu winien obliczyć kupujący bezprocentowo.

Fr a n c o w a g o n .

Jeżeli sprzedano „franco wagon”, „franco szkuta”, lub „franco okręt” z podaniem miejsca, wówczas miejsce to jest miejscem dopełnienia. Sprzedający ponosi wobec tego ryzyko przewozu do tego miejsca i waga tam stwierdzona jest miarodajna.

Przeważenie towaru składowego.

II. O ile przy kupnie towaru składowego był ściśle określony termin, w którym nastąpić winien odbiór, lecz termin ten przez kupującego nie został dotrzymany, wówczas może sprzedający wezwać kupującego do bezzwłocznego przeważenia towaru.

Jeżeli kupujący temu żądaniu w przeciągu 3 dni powszednich nie uczyni zadość, wówczas może sprzedający sam zaraz uskutecznić przeważenie towaru. Powstałe wskutek tego większe koszta ponosi kupujący tak samo jak i powstałe podczas tej zwłoki koszta składowania i t. p. Jeżeli sprzedający nie skorzysta z wymienionego prawa, to dla obojdwóch stron miarodajna jest waga, stwierdzona przy późniejszym odbiorze.

F o b.

III. Zawarunkowanie zapłaty przy umowach z klauzulą „fob” przed rozpoczęciem czasokresu odbioru nie narusza obowiązków sprzedającego w odniesieniu do ilości, właściwości i jakości towaru.

U w a g i : Z pojęciem „franco” łączy się obowiązek pokrycia przewoźnego przez sprzedającego do miejsca przeznaczenia oraz zasada, że miejscem dopełnienia dostawy jest miejsce załadunku ze strony sprzedającego, wobec czego kupujący ponosi ryzyko transportu.

Ryzyko transportu obejmuje pogorszenie się lub zniszczenie towaru podczas transportu; tylko takie pogorszenie lub zniszczenie towaru wchodzi tu w rachubę, które nie ma swych podstaw we właściwości towaru, lecz leży poza obrębem wpływów sprzedającego; w przeciwnym razie ryzyko to ponosi sprzedający.

Określenie „franco wagon“ z podaniem miejsca oznacza, że to miejsce jest miejscem dopełnienia dostawy i że ryzyko do tego miejsca ponosi sprzedający. Zobacz § 22. wraz z uwagami.

Klauzula „fob“ oznacza, że sprzedający winien dostarczyć towar na pokład okrętu i ponieść wszelkie koszty z tem związane; klauzula „fob“ nie ma wpływu na miejsce dopełnienia, ma natomiast wpływ na ponoszenie ryzyka; sprzedający winien ponieść wszelkie ryzyko transportu aż na pokład okrętu.

Ad III. Strony często umawiają przy kontraktach „fob“ zapłatę za wręceniem dowodu składowego; gdy kupujący przyjmie dowód składowy przed czasem odbioru, odpowiada sprzedający mimo dokonanej zapłaty, za należyte dopełnienie kontraktu.

§ 41.

Koszta specjalne.

O ile po zawarciu umowy powstaną wyższe koszty przy sprowadzeniu towaru, może je sprzedający kupującemu wstawić do rachunku, o ile udowodni, że spowodowane one zostały przez nieprzewidziane wydarzenia (np. zarządzenie władz, cła i podwyżki ceł, nieprzewidziane podwyżki przewozów kolejowych,

z wyjątkiem dopłat za powodzie lub zbyt niski stan wody), za które sprzedający nie odpowiada. W ten sam sposób należy postępować, na korzyść kupującego przy sprzedażach „franco” w razie obniżek przewozów kolejowych lub obniżek celnych. (§ 31. nie ulega zmianie).

Korzyści z niniejszego postanowienia traci strona, która znajduje się w zwłoce ze świadczeniem.

U w a g i : Podczas gdy § 31. I. przewiduje możliwość niedopełnienia umowy w wypadkach zaistnienia pewnych faktów (stałe przeszkody), to § 41. odnosi się do faktów, które powodują powstanie większych kosztów, a które nie stanowią przeszkód usprawiedliwiających anulowanie kontraktu.

Warunkiem zastosowania § 41. jest to, aby zdarzenia odnośne w czasie zawierania umowy mogły być określone jako niedające się przewidzieć oraz aby sprzedający nie ponosił za nie odpowiedzialności.

Podobnie jak w wypadku § 31., również w tym paragrafie nie może z tych praw korzystać strona, która popada w zwłokę.

§ 42.

Obliczanie czasokresów — święta
ustawowe.

Obliczanie
czasokresów.

I. Przy obliczaniu wszystkich w niniejszych warunkach podanych czasokresów

(z wyjątkiem §§ 6., 13. III., 21. I. a—c., 21. III.), nie liczy się dnia zawarcia umowy, dnia nadejścia oświadczenia i dnia odbioru transportu towarowego, chyba, że umówiono co innego.

II. Kto ma obowiązek udzielenia zlecenia załadowania (dyspozycji), winien postarać się, ażeby odnośne oświadczenie nadeszło w ciągu miarodajnego czasokresu do sprzedającego (a nietylko odeszło od kupującego).

III. Czasokres kończy się w ostatnim dniu o godzinie 18-tej.

IV. Listy i telegramy, nadchodzące w niedzielę lub ustawowe święta, albo po godzinie 14-tej dnia poprzedzającego niedzielę lub ustawowe święto, uważa się jako nadesłane w następnym dniu powszednim.

Święta ustawowe.

V. W rozumieniu niniejszych warunków, uważa się za święta ustawowe: Nowy Rok, święto Trzech Króli, święto Matki Boskiej Gromnicznej, 2 święta Wielkanocne, dzień 3-go Maja, Wniebowzięcie Pańskie, Zielone Świątki, Boże Ciało, święto Piotra i Pawła, Wniebowzięcie N. M. P., Wszystkich Świętych, Niepokalane Poczęcie N. M. P., 2 dni Świąt Narodzenia Chrystusa Pana.

U w a g i : Wyjątek od zasady wyrażonej w I. § 42. stanowią postanowienia z § 6. — kwestjonowa-

nie istnienia umowy (24 godz.), z § 13. III. — wykorzystanie praw przy zwłoce z zapłatą za okazaniem dokumentów (24 godz.), z § 21. I. a—c — obowiązek udzielenia dyspozycji (24—48—72 godz.) i z § 21. III. — obowiązek dostawy w ciągu 10 dni bież. od otrzymania dyspozycji wzgl. w końcowym terminie czasokresu dostawy, przy uprawnieniu zaofiarowania świadczenia; we wszystkich powyższych wypadkach czasokres należy obliczać od chwili do chwili.

Kupiec udzielający dyspozycji spełnia swój obowiązek nie przez samo wysłanie dyspozycji, lecz dopiero przez to, że odnośna dyspozycja dojdzie do sprzedającego w ciągu właściwego czasokresu, tj. czasokresu umówionego, lub takiego czasokresu, który można uważać za umówiony, wzgl. w ciągu czasokresu dodatkowego.

Czasokresy dzienne, tygodniowe i dłuższe, kończą się w ostatnim dniu o godz. 18-tej; wyjątek od tej zasady może być zastosowany przy załadowaniu towaru według zasad uczciwości i zaufania w obrocie (§ 2.). Czasokresy godzinne biegną od godziny do godziny.

Ograniczenie powyższego postanowienia stanowi przepis § 42. IV., gdyż w dniu przedświąteczne upływa czasokres dla nadchodzących listów i telegramów nie o 18-tej, lecz o 14-tej godzinie.

§ 43.

Pojęcie: pisemnie — ustnie.

Szersze pojęcie słowa „pisemnie” mieści w sobie pojęcie słowa „telegraficznie”, szer-

sze pojęcie słowa „ustnie” — pojęcie „rozmowa telefoniczna”.

U w a g i : Pojęcie „pisemnie” — „telegraficznie”, nie są równoznaczne; tam gdzie warunki przewidują obowiązek odpowiedzi, oświadczenia, wytknięcia wad itd. we formie telegraficznej, winna być ta czynność wykonana telegraficznie; gdy natomiast warunki przewidują pisemne przedsięwzięcie kroków, wówczas mogą być one również dokonane we formie telegramu.

§ 44.

Prawo odmowy przyjęcia towaru.

Kupujący jest uprawniony, niezależnie od postanowień § 37., do odmówienia przyjęcia towaru, gdy dostarczono towar innego gatunku, innego pochodzenia, innego zbioru lub w innym stanie tak, że nie odpowiada on celowi sprzedaży, jaki wynika z umowy lub z okoliczności, w jakich zawarto umowę, albo, gdy dostarczono go w takim stanie, że dostawę uważać należy za grube naruszenie zasad uczciwości i zaufania w stosunkach handlowych.

Prawa z powyższego paragrafu przysługują kupującemu nawet wtedy, gdy strony umówiły się, że o ile towar nie będzie odpowiadał warunkom, należy go przyjąć jako towar mniejszej wartości (klauzula mniejwar-
tości).

§ 45.

Deski zastawne.

O ile strony nie umówiły się inaczej, przy dostawach wagonowych, dokonanych luzem, wymagających użycia desek zastawnych, winien odbiorca towaru odliczyć od rachunku dostarczonej ilości wartość 47 kg. tego towaru, a wzamian za to winien zatrzymać sobie odnośne deski zastawne i zbonifikować za nie dostawcy zł. 2,50.

§ 46.

Faktura.

Kupujący ma prawo odmówić zapłaty za dostarczony towar, bez względu na formę sprzedaży, do czasu dostarczenia mu przez sprzedającego rachunku (faktury) na odnośny dostarczony towar.

§ 47.

Postanowienia specjalne.

Poza postanowieniami zawartymi w odnośnych rozporządzeniach, statucie i niniejszych ogólnych warunkach handlowych, obowiązują na Giełdzie Zbożowej i Towarowej w Katowicach warunki szczegółowe dla handlu poszczególnymi towarami, warunki dla handlu ziemniakami, regulamin pobierania prób, regulamin postępowania w sprawie wydawania orzeczeń przez rzeczoznawców, re-

gulin postępowania przed Sądem Rozjemczym, regulamin dotyczący sposobu zawierania transakcyj giełdowych oraz system notowań, regulamin dla maklerów przysięgłych, regulamin dla przeprowadzania licytacji, taryfa dla maklerów, instrukcja dla maklerów, regulamin przyjmowania członków i uczestników i zarejestrowane zwyczaje handlowe oraz każdorazowe uchwały Rady Giełdy, podane do wiadomości członków przez ogłoszenie na tablicy w lokalu giełdowym.

PRZEPISY

**o postępowaniu przed Sądem Rozjemczym
Giełdy Zbożowej i Towarowej w Katowicach**
zatwierdzone uchwałami Rady Giełdy Zbożowej
i Towarowej w Katowicach z dnia 3. IX. 1932 r.,
28. IX. 1934 r., oraz 16. XI. 1934 r.

Art. 1.

Spory wynikające z transakcji giełdowych, oraz spory wynikające z transakcyj niegiełdowych między członkami giełdy, o ile przedmiotem sporu są wartości dopuszczone na giełdzie do obrotu, względnie należności będące w związku z tym obrotem, rozstrzyga wyłącznie Sąd Rozjemczy.

Spory między członkami Giełdy, a nieczłonkami może rozstrzygać Sąd Rozjemczy, o ile przedmiotem sporu są wartości dopuszczone do obrotu na tutejszej Giełdzie i o ile strony pisemnym układem poddały odnośny spór rozstrzygnięciu Sądu Rozjemczego.

Art. 2.

Siedzibą Sądu Rozjemczego są Katowice.

Art. 3.

Sąd Rozjemczy rozstrzyga w składzie trzech członków Komisji Rozjemczej, jako sędziów z głosem decydującym, oraz sekretarza Sądu Rozjemczego z głosem doradczym. Jednego ze sędziów wybiera powód, drugiego pozwany na wezwanie dyrektora giełdy, trzeciego, będącego zarazem

Przewodniczącym Sądu, wybierają obydwaj sędziowie rozjemczy.

Jeżeli sędziowie rozjemczy w ciągu 2 dni nie uzgodnili między sobą osoby Przewodniczącego Sądu, to wówczas powołuje go Prezes Komisji Rozjemczej, który mianuje również sędziego rozjemczego dla pozwanego, o ile ten w ciągu 2 dni po otrzymaniu wezwania nie wymienił przed dyrektorem giełdy obranego przez siebie sędziego. Sąd może, o ile uzna za potrzebne, zwiększyć swój komplet do 5-ciu członków.

Przewodniczący kieruje rozprawą i wydaje odpowiednie zarządzenia.

Art. 4.

Przepisy art. 54., 55. i 56. kodeksu postępowania cywilnego, dotyczące wyłączenia i wykluczenia sędziów, mają analogiczne zastosowanie w odniesieniu do sędziów Sądu Rozjemczego.

Wyłączenie sędziego rozjemczego może nastąpić również w wypadkach, gdy z powodu opieszałości narusza on obowiązek wykonywania urzędu sędziego rozjemczego.

Decyzja o wyłączeniu należy do kompletu Sądu Rozjemczego, który w miejsce wyłączonego sędziego, powołuje do rozstrzygnięcia tego zarzutu innego sędziego rozjemczego. Rozstrzygnięcie zapada po ustnej rozprawie.

Art. 5.

Pozew należy wnieść w sekretarjacie Sądu Rozjemczego na piśmie i uiścić opłaty sądowe, stosownie do postanowień art. 36. niniejszego regulaminu.

Pozew musi zawierać:
nazwiska i dokładne adresy stron,

przytoczenie okoliczności sprawy uzasadniającej
wytoczenie pozwu,
wymienienie środków dowodowych,
wniosek zawierający dokładne określenie żądania,
oraz określenie wartości żądania w krajowej
walucie,
nazwisko członka Komisji Rozjemczej, wybranego
przez stronę na swego sędziego.

Jeżeli spór wynika z transakcji giełdowej,
strona wnosząca skargę obowiązana jest dołączyć
do skargi kartę umowy, względnie jej odpis.

Art. 6.

Pozew winien być złożony z trzema odpisami,
jak również muszą być dołączone 3 odpisy wszyst-
kich składanych z pozwem dokumentów. W razie
niezłożenia opisanych wyżej odpisów, sekretariat
Sądu Rozjemczego może zażądać dodatkowego ich
złożenia, co strona wnosząca pozew winna usku-
tecznić w ciągu 3 dni.

Art. 7.

Po otrzymaniu pozwu, przesyła sekretariat
giełdy w ciągu 3 dni odpis pozwu i załączników
z wezwaniem do oświadczenia się na pozew, stro-
nie pozwanej, która w ciągu 48 godzin od otrzyma-
nia pozwu winna zakomunikować sekretariatowi
pisemnie nazwisko wybranego przez siebie sę-
dziego. Jeżeli tego zaniecha, jak również w wy-
padku, gdy strona powodowa w pozwie nie poda
wybranego przez siebie sędziego, sędziów rozjem-
czych wyznacza Przewodniczący Komisji Rozjem-
czej lub jego zastępca.

Art. 8.

Doręczenie pozwu uskutecznia się listem pole-
conym, albo za potwierdzeniem odbioru.

W razie nieuiszczenia opłat sądowych przed rozprawą, uważa się pozew za cofnięty.

Art. 9.

Stronie pozwanej przysługuje prawo zgłoszenia pozwu wzajemnego, który jednakże winien być wniesiony nie później jak w pierwszym terminie rozprawy. W przeciwnym razie powództwo wzajemne nie ulega rozpatrzeniu łącznie z pozvem.

Pozew wzajemny musi odpowiadać tym wszystkim wymogom, jakie odnoszą się do pozwu głównego.

Art. 10.

Strona, która sądzi, że w razie niekorzystnego dla niej wyniku sporu przysługiwać jej będzie roszczenie w stosunku do 3-ciej osoby, ma prawo aż do prawomocnego załatwienia sporu przez Sąd Rozjemczy oznajmić spór trzeciemu.

Osoba trzecia, przystępująca do sporu, uważana będzie za interwenjenta ubocznego, stosownie do postanowień art. 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79. i 80. Kpc.

Oznajmienie sporu skutecznia się przez wniesienie pisma oznajmającego w sekretariacie Sądu Rozjemczego, który doręcza je z wezwaniem o oświadczenie się co do przystąpienia do sporu.

Art. 11.

Rozprawa jest ustna i jawna. Sąd Rozjemczy może według własnego uznania, zwłaszcza w procesach rozrachunkowych, zarządzić pisemne przygotowanie sporu przez strony.

Art. 12.

Terminy posiedzeń Sądu Rozjemczego wyznacza Przewodniczący Sądu Rozjemczego, lub jego

zastępcą. Sekretariat giełdy zawiadamia strony o terminie posiedzenia przynajmniej na 3 dni na-przód.

Art. 13.

Na wyznaczone rozprawy sądowe strony obowiązane są stawić się osobiście, lub przez pełnomocników. Koszta zastępstwa ponosi wyłącznie strona zastąpiona.

Art. 14.

W razie nieprzybycia strony powodowej na posiedzenie, może Sąd Rozjemczy, na żądanie strony pozwanej, sprawę umorzyć, o ile strona powodowa nie prosiła o rozpoznanie sprawy w jej nieobecności. Uiszczone opłaty przez stronę powodową nie podlegają zwrotowi.

Art. 15.

W razie nieprzybycia na posiedzenie Sądu Rozjemczego strony pozwanej, niezłożenia przez nią wyjaśnień na piśmie, względnie nieusprawiedliwienia jej nieobecności, Sąd Rozjemczy może, albo odroczyć rozprawę przy równoczesnem wyznaczeniu nowego terminu, albo też rozpatrzyć sprawę i wydać wyrok w nieobecności niejawiącej się strony na podstawie stanu sprawy, wynikającego z aktów sporu.

Art. 16.

Sąd Rozjemczy może nawet bez wniosku rozprawę odroczyć, lub przedłużyć czasokres do oświadczenia się, jeżeli niestawiennictwo jednej ze stron, lub brak oświadczenia uzna za usprawiedliwione.

Art. 17.

Sąd Rozjemczy może na wniosek stron lub z własnej inicjatywy powoływać świadków, rze-

czoznawców, zarządzać dokonanie ekspertyzy itp. Wynikające z tego powodu koszty w wysokości ustalonej przez Sąd Rozjemczy winna uiścić ta strona, na prośbę której przeprowadza się odnośny dowód. Jeżeli dowód przeprowadza Sąd Rozjemczy z własnej inicjatywy, wówczas powstałe stąd koszty ponosi strona powodowa.

Art. 18.

Sąd Rozjemczy przeprowadza dowód z przesłuchania świadków i rzeczoznawców, o ile ci dobrowolnie jawią się przed Sądem Rozjemczym.

Art. 19.

Sąd Rozjemczy nie jest upoważniony do zaprzysięgania świadków i rzeczoznawców. Do wykonania czynności sądowych, których Sąd Rozjemczy nie jest uprawniony wykonać, właściwy jest Sąd Grodzki w Katowicach.

Art. 20.

Po zbadaniu okoliczności spraw, rozpatrzeniu dokumentów, wysłuchaniu świadków i rzeczoznawców, o ile tacy byli wezwani, Sąd Rozjemczy udziela głosu stronom do złożenia wyjaśnień z tem, że najpierw składa wyjaśnienia strona powodowa, a potem strona pozwana. Skoro Przewodniczący uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną, zamyka rozprawę lecz nie wcześniej, jak po wysłuchaniu w równej liczbie ustnych wyjaśnień stron.

Art. 21.

Sąd Rozjemczy, po wysłuchaniu stron i rozważeniu wszystkich przytoczonych w sprawie okoliczności wydaje wyrok według swego sumienia. Wyrok Sądu Rozjemczego nie może być sprzeczny z ustawą giełdową i obowiązującym regulaminem.

Art. 22.

Wyrok Sądu Rozjemczego zapada większością głosów. Wyrok należy ogłosić po rozprawie. W razie potrzeby Sąd Rozjemczy może odroczyć ogłoszenie wyroku na termin nieprzekraczający 3 dni.

Art. 23.

Wyrok Sądu Rozjemczego staje się prawomocny od chwili podpisania go przez Przewodniczącego i jednego z sędziów, a jeżeli komplet Sądu składa się z 5-ciu osób, to przez Przewodniczącego i 2 sędziów.

Art. 24.

Wyrok Sądu Rozjemczego musi być sporządzony na piśmie i ma zawierać:

- 1) miejscowość i dzień rozprawy,
- 2) wymienienie stron i oznaczenie przedmiotu sprawy,
- 3) nazwiska sędziów, biorących udział w wydaniu wyroku i protokolanta,
- 4) rozstrzygnięcie co do roszczenia i kosztów,
- 5) uzasadnienie, o ile strony nie zrzekły się uzasadnienia.

Przytoczenie stanu faktycznego może być zastąpione przez powołanie się na stan sprawy z aktów wynikający.

Art. 25.

Wypis wyroku Sądu Rozjemczego, podpisany przez sędziów, przesyła stronom sekretariat giełdy w ciągu 5-ciu dni po złożeniu wniosku przez stronę i po pokryciu przez nią kosztów związanych z doręczeniem wyroku.

Doręczenie wyroku skutecznia się przez komornika sądowego; w razie gdyby jedna ze stron mieszkała zagranicą, wystarcza nadanie wyroku sądowego przez komornika sądowego na pocztę.

Art. 26.

Wyroki Sądu Rozjemczego są ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu, za wyjątkiem wypadków przewidzianych postanowieniem art. 503 Kpc.

Art. 27.

Wyrok Sądu Rozjemczego winien być wykonany przez strony w ciągu 3 dni od dnia doręczenia wypisu, o ile w samym wyroku nie jest wskazany inny termin wykonania.

Art. 28.

W razie niewykonania wyroku we właściwym terminie przysługuje zainteresowanej stronie prawo złożenia wniosku do Rady Giełdowej, zgodnie z p. 12. § 20. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. 12. 1924 r. o organizacji giełd.

Art. 29.

W razie uchylenia wyroku Sądu Rozjemczego przez Sąd zwyczajny, względnie odmówienia dopuszczalności egzekucji, należy na wniosek jednej ze stron ponownie rozstrzygnąć spór przez nowo utworzony Sąd Rozjemczy.

Art. 30.

Opłaty sądowe ustala się według wartości przedmiotu sporu. Wartość przedmiotu sporu ustala się według postanowień K. p. c. — Jeśli wartość przedmiotu sporu nie da się cyfrowo oznaczyć, ustala ją Sąd Rozjemczy według swobodnego uznania.

Art. 31.

Oплата sądowa wynosi:

przy wartości przedmiotu sporu do Zł. 5.000 — 3%
nie mniej jednakże jak Zł. 40,—,

od Zł. 5.000,— do Zł. 10.000,—, od pierwszych
Zł. 5.000,— — Zł. 150,—, od sumy przewyższa-
jącej Zł. 5.000,— — 2%,

od Zł. 10.000,— do Zł. 20.000,—, od pierwszych
Zł. 10.000,— — Zł. 250,—, i od sumy przewyż-
szającej Zł. 10.000,— — 1½%,

od sumy przewyższającej Zł. 20.000,—, od pierw-
szych Zł. 20.000,— — Zł. 400,—, od sumy prze-
wyższającej Zł. 20.000,— — 1%.

Art. 32.

Powyższe opłaty sądowe mogą być zmienione
przez Radę Giełdową.

Art. 33.

Oprócz powyższych kosztów Sąd Rozjemczy
pobiera zwrot opłat stemplowych, opłat pocz-
towych, kosztów doręczenia.

Art. 34.

Opłaty sądowe obowiązana jest strona skarżąca
uiścić w kasie giełdowej przy wytoczeniu powódz-
twa. W razie nieuiszczenia kosztów do terminu,
uznaje się skargę za cofniętą.

Art. 35.

W razie uwzględnienia powództwa Sąd Roz-
jemczy zasądza na rzecz strony powodowej opłaty
sądowe od strony pozwanej.

W razie uwzględnienia przez Sąd Rozjemczy
powództwa w pewnej tylko części, mogą być na
rzecz strony powodowej przysądzone koszta tylko

w odpowiedniej wysokości. Koszta połączone z przeprowadzeniem dowodów ze świadków, rzeczoznawców itp., Sąd Rozjemczy zasądza od strony przegrywającej spór.

Art. 36.

Niezależnie od opłat sądowych i kosztów połączonych z przeprowadzeniem dowodów, Sąd Rozjemczy, na żądanie strony wygrywającej spór, może zasądzić na jej rzecz od strony przeciwnej, koszta za prowadzenie sprawy. Wysokość tych kosztów ustala Sąd Rozjemczy według swego uznania, jednakże nie mogą one wynosić sumy wyższej, niż opłaty sądowe.

Art. 37.

Jeżeli przed terminem rozprawy sądowej strony zawrą ugodę lub zgłoszą wniosek umorzenia na zawsze postępowania, połowa wpłaconych opłat sądowych ulega zwrotowi, jak również i w tym wypadku, gdy skarga zostanie cofnięta przed rozprawą.

O ile strony zawrą ugodę w toku sporu, koszta Sądu Rozjemczego, o ile w ugodzie nie ma innego postanowienia, ponoszą strony po połowie.

Art. 38.

O ile orzeczenie Sądu Rozjemczego załatwia równocześnie spór odnośnie do interwenjenta ubocznego (art. 10). wówczas za to orzeczenie koszta wynoszą połowę kosztów należnych według postanowienia art. 31.

SKOROWIDZ.

Powołanie się na paragrafy i wstęp odnosi się do „Ogólnych Warunków Handlowych”, a powołanie się na artykuły do „Przepisów o postępowaniu przed Sądem Rozjemczym”.

	§
Adwokaci — a rozprawa	Art. 13
Adres — odbiorcy — zmiana — a wątpliwe stosunki majątkowe	15
Adres — przeznaczenia — a nadawca	13
Akcept — a niezdolność kredytowa	15
„ — upomnienie o wysyłkę — a zwłoka	25
Artykuły strączkowe	8
Automatycznie wygasa umowa	31
Badanie próby tylko ze zwykłą starannością	8
Bank — a miejsce dopełnienia zapłaty	22
„ Polski — „ „ „	22
„ inkasowy — „ „ „	22
Bez obliga	4
Bezowocna egzekucja	33
Bieg czasokresu od godz. do godz.	13
Bieżąco (prompt)	18
„ „ — a czas trwania dylacji	27
Bonifikata — deski zastawowe	38
„ — a dyspozycja towarem	45
Brak doniesienia, z którego prawa strona skorzysta i jego skutki	28
Cedowanie umowy i pretensji	7
„ „ „	14
Cena dzienna — a dzień wysyłki	11
„ kupna — gotówką — weksłami — akceptem	12
„ umówiona	11
Ceny stwierdzenie	28

	§
Ceny ustalenie — a dzień miarodajny	30
„ zmniejszenie	38
Cif — ładunki	35
Circa	11
Circa — a niedopełnienia dostawy	11
Cło	41
Czas dostawy	18
„ przyjęcia oferty	4
„ trwania dylacji — a dopełnienie w tym czasie umowy i obowiązek telegr. zawiadomienia . .	27
„ trwania terminu dodatkowego	27
„ wykonania umowy	23
Czasokres — a wytknięcie wad	34
„ do przeprow. kupna i sprzedaży ochronnej	28
„ do wezwania — uznania umowy . .	6
„ do wygaśnięcia umów	32
„ do zawiadomienia o dopełnieniu umowy w czasie postawionej dylacji	27
„ do złożenia wniosku o ekspertyzę . .	37
„ dodatkowy — a. odmowa dostawy i od- bioru w ciągu czasokresu dostawy	30
„ „ — a udzielenie dyspozycji . .	21
„ „ — a worki	39
„ „ — a zagrożenie złożenia to- waru na skład	28
„ „ — dla ładunków zagranicz- nych i wodnych	27
„ „ dla wykonania dostawy — a zwłoka z nadejściem dy- spozycji	25
„ „ — dylacja	28
„ „ niepotrzebny	26
„ „ przy zwłoce ze zapłatą — od godz. do godz.	13

Czasokres dodatkowy z groźbą odstąpienia od umowy lub żądania odszkodowania (4 dni pow.) . . .	25
„ dostawy	18
„ „ a niedziele i święta	18
„ „ — nieokreślony — bieżąco	19
„ „ odmowa w ciągu okresu dostawy	30
„ na sprzeciw na pismo potw. umowę	5
„ od godz. do godz.	6
„ odbioru — a dostawa na odwołanie	21
„ zapłaty — po okazaniu dokumentu	13
Czasokresu określonego dostawa — przy prawie zaoferowania świadczenia	21
„ dodatkowego — trwanie	27
„ dodatkowego — trwanie przy zwłoce z dostawą lub odbiorem	27
Czasokresów — obliczanie	42
„ — koniec	42
Czasokresy — a sąd rozjemczy Art.	3
„ — a doręcznie pozwu Art.	7
„ — a powołanie sędziego Art.	7
Czeki i weksle dla zapłaty — a nie w miejsce zapłaty	12
Czeki i weksle a zastrzeżenie prawa własności	14
Czekowe i weksłowe roszczenia	3
Częściowa dostawa	24
„ „ a circa i brak tego określenia	11
Częściowe świadczenie	24
Data zaświadczenia na dokumentach — a czas wykonania umowy	23
Deski zastawne	45
Dłużnik — a zwłoka ze zapłatą	25
Dobra jakość przeciętna	8
Dobroć towaru średnia	8
Dochodzenia roszczeń weksl. i czek. — sądy państw.	3
Dodatkowy czasokres vide czasokres dodatkowy	

Dodatkowe koszta — opłaty — a kolejka wąskotorowa	17
„ dwa dni powszednie	28
Dokonanie kupna i sprzedaży ochronnej	28
Dokumentu — okazanie — wręczenie	13
„ przesłanie do wiernych rak	13
Dokumenty załadowania — a ładunki cif	35
Dom składowy	21
Doniesienie, z którego prawa strona skorzysta . . .	28
Dopełnienia — miejsce	22 i 40
Dopełnienie innych umów — odmowa — a zwłoka z zapłatą	25
Dopełnienie umowy a stałe przeszkody	31
„ „ przed rozpoczęciem czasokresu dostawy — odmowa	30
„ „ w ciągu czasokresu dostawy — odmowa — a miarodajny dzień ustalenia ceny	30
„ „ w ciągu trwania dylacji — a obo- wiązek telegraf. zawiadomienia . . .	27
Dopłata — powódź	41
Dopuszczalność częściowych świadczeń	24
Doręczenie pozwu	Art. 6
„ „ — sposób	Art. 8
„ wyroku.	Art. 25
Dostarczenie faktury — a odmowa zapłaty	46
„ zabezpieczenia — a niezdolność kredyt.	15
Dostaw — wykonanie — a zwłoka ze zapłatą	25
Dostawa — a wezwanie kupującego	21
„ częściowa	24
„ „ — partjami — a circa i brak te- go określenia	11
„ na odwołanie	21
„ „od — do”	11
„ stopniowa — sukcesywna	18
„ w ciągu określonego czasokresu	21
„ w ciągu — więcej niż 2 mies.	18

	§
Dostawa w pierwszej lub drugiej połowie miesiąca .	18
„ w przeciągu tygodnia, miesiąca, określonego mies. kalend., dwóch miesięcy . .	18
Dostawy — czas	18
„ „ nieokreślony	19
„ czasokres	18
„ — miejsce dopełnienia	22
„ — odmowa — w ciągu czasokresu dostawy	30
Dowód załadowania — składowy — a zapłata . . .	13
„ ze świadków Art.	18
Dowodów — zabezpieczenie	38
Dylacja patrz czasokres dodatkowy	
Dysponowanie towarem zakwestjonowanym	38
Dyspozycja — a obliczenie terminów	42
„ — a prawo zmiany	21
„ wykonalna	21
„ załadowania — wykonalna	18
„ zwleczona — a czasokres dodatkowy do wykonania dostaw.	25
Dyspozycji udzielenie — przy określeniach	21
„ udzielenie — a zwłoka	25
Dzień nadejścia, zawarcia, oświadczenia, odbioru transportu, końca czasokresu	42
„ otrzymania oferty — przyjęcie	4
„ ustalenia ceny — dzień miarodajny — a odmowa dopełnienia umów przed i w ciągu czasokresu dostawy	30
„ wysyłki — a cena dnia	11
Egzekucja bezowocna	33
Ekspertyza	37
Elementarne klęski	31
Fabrykat, , 10 i	29
Fabrykacji ścisłej — towar	29
Faktura	46
Faq	8

Fix — transakcja — a stawienie czasokresu dodat-	
kowego	26
Fob — zapłata	40
Forma pozwu	Art. 5
„ wyroku	Art. 25
„ zapłaty	12
Franco — a miejsce dopełnienia	40
„ okręt — „ „	40
„ statek — czas wykonania umowy	23
„ wagon — „ „ „	23
„ wagon — a miejsce dopełnienia	40
Gatunek inny — a prawo odmowy przyjęcia	44
„ średni — towaru	8
Godzina końca czasokresu	42
Gotówkowa zapłata bez strat dla sprzedającego	12
„ „ w razie nienadesłania weksli	
i akceptów	25
Grożba odstąpienia od umowy lub żądanie odszko-	
dowania — a zwłoka ze zapłatą	25
Grube naruszenie zasad uczciwości i zaufania	44
Gwarancja — a niezdolność kredytowa	15
Hektolitrowa waga — kupno	8
Honorowanie dokumentu — a zapłata	13
Mościowe normy	11
Mość dostawy „od — do”	11
Interwenjent — a koszt sądowe	Art. 38
„ uboczny	Art. 10
Istnienie umowy — kwestjonowanie	6
„Jak długo zapas starczy” — „notowanie” — „bez	
obliga”	4
Jakość przeciętna towaru	8
„ towaru średnia	8
Jednomiesięczny lub dłużej — a czas trwania dylacji	27
Jednotygodniowy — a „ „ „ „	27
„Jesień” — a czas dostawy	18
Jęczmień — a mniejwartość	37

Kalendarzowy termin zapłaty — a zwłoka	25
Klauzula mniejwartości	44
Kłeski elementarne	31
Kolej	31
Kolejki — stacja	17
Kolejki wąskotorowej specjalna taryfa	17
Kolejowe ładunki a wytknięcie wad	34
„ przesyłki — a koszt niewykorzystanej pojemności	11
Komisant — a zastosowanie warunków handl.	Wstęp
Komisja rzeczoznawców	37
Kompensata	33
„ — a zwłoka z zapłatą	25
Koniec czasokresu	42
Koniec miesiąca — a czas dostawy	18
„ „ „ — początek następnego miesiąca”	18
Konto bankowe	22
„ w Banku Polskim — a miejsce dopełnienia zapłaty	22
Koszta dodatkowe	17
„ przewozu — a parytet oznaczonej stacji	16
„ „ — a taryfa kolejki	17
„ specjalne — powstałe po zawarciu umowy	41
„ środków zabezpieczających	13
„ zabezpieczenia	15
Kredytowa niezdolność	15
Kukurydza — mniejwartość	37
Kupno ochronne równorzędnego towaru — zastępcze w miejsce niedającego się nabyć	29
Kupno — sprzedaż ochronna	28
„ „ „ a maklerzy przysięgli	28
„ „ „ — stwierdzenie ceny	6
Kupno według wagi hektolitrowej	8
„ za obejrzeniem	8
Kupujący ze zwłoką w udzieleniu dyspozycji — a sprzedający z dylacją do wykonania dostawy	25

	§
Kwestjonowanie istnienia umowy	6
„ towaru we workach	34
„ umowy — a dostawa częściowa	24
Kwestjonowanym towarem dysponowanie	38
Kwit przekazowy — a zapłata	13
Licytant — strona — a kupno — sprzedaż ochronna	28
Likwidacja umów — kompensata	33
„ „ — a zwłoka z zapłatą	25
List przewozowy — nadawca	13
Lokaut	31
Lombardowanie towaru	21
Luzem	11
„ a deski zastawowe	45
Ładunek „cif”	35
„ wodny, zagraniczny — a czas trwania dylacji	27
Ładunki kolejowe — a wyknięcie wad	34
Magazynowanie towaru	21
„ a odmowa przyjęcia świadczenia, przez postawienie dylacji	26
„ a zwłoka kupującego i obowiązek sprzedającego do oświadczenia kupującemu, że chce skorzystać z prawa magazynowania — przy stawianiu dylacji	28
Majątkowe stosunki wątpliwe — a zmiana adresu od- biorcy	15
Makler przysięgły — a zastosowanie warunków ogólnych pomiędzy maklerami i kontrahentami	1
Makler przysięgły — a kupno — sprzedaż ochronna	28
Marka	10
Maka — a sprzedaż bez określenia „circa”	11
Miarodajny dzień ustalenia ceny — a odmowa dopeł- nienia umowy przed i w ciągu czasokresu dostawy	30
Miejsce dopełnienia	22 i 40
„ „ — a zapłata	13
„ zapłaty	13
Mniejwartość	37

Mniejwartość przy rozpiętości	8
Mniejwartości klauzula — a prawo odmowy przyjęcia	44
Mniejwięcej odpowiednio do próby	8
Muszki przy artykułach strączkowych	8
Nabycia towaru — niemożność	29
Nadawca na liście przewozowym	13
Nadejścia — dzień	42
Nadejście oświadczenia	6
„ wezwania — a dostawa na odwołanie	21
Na odwołanie — dostawa	21
„Na osi” — a czas dostawy	18
„ „ — a stawianie dylacji	26
„ „ — towar	20
Naruszenie uczciwości i zaufania — a prawo odmowy przyjęcia	44
Nasiona i nawozy — a czas dostawy	18
„Na składzie” — a czas dostawy	18
„ a czas trwania dylacji	27
„ a udzielenie dyspozycji	21
„ „ — towar	20
„Natychmiast” , ,	18
„ „ — a czas trwania dylacji	27
„ „ — a udzielenie dyspozycji	21
„Natychmiastowa dostawa” — a wezwanie do dostawy na odwołanie	21
Nawozy i nasiona — a czas dostawy	18
Nieczłonkowie — zastosowanie ogólnych warunków	1
Niedopełnienie umowy — a zwłoka	25
„ „ — odszkodowanie	28
„ „ — wycofanie się z umowy	28
Niedziele i święta	6 i 42
„ „ — a czas dostawy	18
„ „ — a koniec czasokresu	42
Niemożność nabycia towaru ściśle określonego pochodzenia	29

	§
Nieokreślony czas dostawy	19
Nie potrzeba wyznaczania dylacji	26
Niepozostający w zwłoce i jego prawa	28
„ „ — przy zwłoce z innemi świadczeniami a nie zapłatą	28
Nieprawdziwość daty dokumentu — a czas wykona- nia umowy	23
Nieuczestnicy — zastosowanie ogólnych warunków .	1
Niewykorzystanie pojemności wagonu a koszta . . .	11
Niezdolność kredytowa	15
Niezwłoczne zawiadomienie strony, z którego prawa korzysta	28
Normy ilościowe	11
„Notowanie” — „bez obliga”	4
Obejrzanie — kupno	8
„ towaru — ładunki „cif”	35
Obliczanie terminów	42
Obniżki	41
Obowiązek doniesienia o podtrzymywaniu dopełnienia umowy przed i w ciągu czasokresu do- stawy	30
„ dostarczenia faktury	46
„ dostawy w ciągu 10 dni po nadejściu dyspozycji	21
„ przechowania	36
„ sprzedającego do zwrócenia uwagi na wady przy towarze według próby	8
„ telegraficznego zawiadomienia o dopeł- nieniu umowy w czasie postawionej dy- lacji	27
„ wysłania towaru — a miejsce dopełnienia	22
Obszar produkcji	9
Ochronne kupno równorzędnego towaru	29
Odbioru transportu — dzień	42
Odbiór towaru — a wytknięcie wad	34
„ „ po uprzednim zbadaniu go	12

Odbiór w ciągu czasokresu dostawy — odmowa dostawy — a miarodajny dzień ustalenia ceny	30
„ „ „ oznaczonego czasokresu	21
Odchylenia od próby	8
Odebranie towaru — potrącenie mniejwarteści . . .	37
Oddanie towaru przewoźnikowi — a czas wykonania umowy	23
„Od godziny do godziny” — bieg czasokresu . . .	13
Odliczenia towaru — a deski zastawowe	45
Odmowa dopełnienia innych umów — a zwłoka ze zapłatą	25
„ „ „ umowy częściowej i całej — a zwłoka ze zapłatą	25
„ „ „ umowy przed rozpoczęciem czasokresu dostawy	30
„ „ „ umowy w ciągu czasokresu dostawy	30
„ odmowa odbioru towaru — a skutki wytknięcia wad	37
„ przyjęcia świadczenia — a postawienie terminu dodatkowego	26
„ przyjęcia towaru — prawo	44
„ zapłaty — a dostarczenie faktury	46
Odmówienie dopełnienia umowy w ciągu czasokresu dostawy	30
Odpis pozwu	Art. 6
Odpowiedzialność kupującego — a worki	39
Odstąpienie od dopełnienia innych umów — a zwłoka ze zapłatą	25
„ „ „ „ umowy częściowej i całej — a zwłoka ze zapłatą	25
„ „ „ „ umowy — a skutki odmówienia przyjęcia towaru	37
„ „ „ „ umowy	7

	§
Odstępowanie pretensji i zastrzeżenie prawa własności	14
Odszkodowanie — a odmowa dostawy i odbioru w ciągu czasokresu dostawy . . .	30
„ — a skutki odmówienia przyjęcia towaru	37
„ z powodu niedopełnienia umowy . .	28
Odwołania — dostawa	21
Odwołanie — a prawa zmiany	21
Oferty	4
Okazanie dokumentu	13
Okresu określonego — w przeciągu — a udzielenie dyspozycji	21
Określenie obszaru produkcji	9
Opłat sądowych — wysokość Art.	31
Opłata — a deski zastawowe	45
„ przewozowa a niewykorzystanie pojemności .	11
„ za worki	39
Opłaty dodatkowe przewozu kolejką wąkotorową .	17
„ sądowe Art.	30
„ „ — a ich rozdział na strony . . „	35
„ „ — a kosztą strony przeciwnej . „	36
„ „ — a ugoda i umorzenie sprawy „	37
„ „ i inne kosztą „	33
Opóźnienie w podstawieniu wagonu	31
Orzeczenie — a dysponowanie towarem	38
Osobowa właściwość Sądu Rozjemczego . . . Art.	1
Osobowy zakres zastosowania warunków	1
Osoby w szeregu odstąpięć	7
Oświadczenia — dzień	42
Owies — mniejwartość	37
Oznajmienie pozwu Art.	10
Parytet oznaczonej stacji	16
Parytetowa stacja	9
Pasza — a mniejwartość	37

	§
Pełnomocnik — a miejsce dopełnienia zapłaty . . .	22
Pełnomocnicy — a rozprawa Art.	13
Pieniężne pretensje — cedowanie	7
Pisemne i telegraficzne przyjęcie oferty	4
Pisemne przygotowanie sporu Art.	11
Pisemnie	43
Pisemny kontrakt, dla wykluczenia zastosowania warunków	1
Pismo potwierdzające	5
Płynący — towar	20
Pochodzenie inne i prawo odmowy przyjęcia . . .	44
Początek miesiąca — a czas dostawy	18
„Pod ręką” — a czas dostawy	18
„ — a czas trwania dylacji	27
„ — a udzielenie dyspozycji	21
„ — towary	20
Podstawa przewozowa oznaczonej stacji	16
Podstawienie statku — a dostawa na odwołanie . .	21
„ wagonu — opóźnienie	31
„ „ — wytknięcie wad	34
Podwyżka ceł — powstała po zawarciu umowy . .	41
„ przewoźnego	41
Pojemność wagonu — wykorzystanie — a koszt . .	11
Polecenie ładowania	21
Polisa — ładunki — „cif”	35
Półowa miesiąca — a czas dostawy	18
Poprzedzający niedzielę i święta dzień	42
Po rozpoczęciu żeglugi — otwarcie — a czas dostawy	18
Posiedzeń termin Art.	12
Postanowienia specjalne	47
Postawienie czasokresu dodatkowego	26
„ „ „ — a odmowa przyjęcia świadczenia	26
Pośledniejszy towar niż handlowy, średniej jakości i dobroci	10
Pośrednik — a właściwość Sądu Rozjemczego . . .	3
„ — a zastosowanie warunków handl. . Wstęp	

	§
Potrącenie mniejwartości — a skutki wytknięcia wad	37
„ towaru i deski zastawowe	45
Potwierdzające pismo	5
Powołanie Sądu Rozjemczego	Art. 3
Powódź — dopłata	41
Pozew	Art. 5
„ o zapłatę — a zwłoka	25
„ — oznajmienie	Art. 10
„ wzajemny	9
Pozwu doręczenie	7
„ odpis	6
„ wniesienie i nieuiszczenie opłaty . .	Art. 8 i 34
Praw wygaśnięcie — przy dostarczeniu większej lub mniejszej ilości przy dostawie częściowej . . .	11
Prawo dostarczenia worków przez kontrahenta . .	39
„ niepozostającego w zwłoce	28
„ „ „ — przy zwłoce ze zapłatą . .	28
„ „ „ — przy zwłoce z innem świadczeniem a nie zapłatą . . .	28
„ odmowy przyjęcia towaru	44
„ pozwu o zapłatę — a zwłoka	25
„ skargi o zapłatę — a zwłoka	25
„ składu — zwłoka kupującego, a obowiązek sprzedającego do oświadczenia kupującemu, że chce skorzystać z prawa magazynowania — przy postawieniu terminu dodatkowego . .	28
„ sprzedającego do skorzystania z praw — przy popadnięciu kupującego w zwłokę ze zapłatą	13
„ własności — a późniejszy termin zapłaty .	14
„ własności — zastrzeżenie	14
„ zaofiarowania — świadczenia	21
„ zarachowania — potrącenia, zatrzymania — a zapłata	13

	§
Prawo zbadania towaru przed odbiorem	12
„ zmiany „odwołania” i dyspozycji	21
Prawomocność wyroku Art.	23
Pretensja — cedowanie	7
Pretensje o zmniejszenie ceny i dysponowanie to- warem	38
Pretensji odstępowanie i zastrzeżenie prawa włas- ności	14
Produkcji obszar	9
„Prompt” — a udzielenie dyspozycji	21
„Prompt — bieżąco”	18
„Prompt — bieżący” — a czas trwania dylacji . . .	27
Próba towaru	8
„ typowa — przeciętna	8
Próbobiorca — a wytknięcie wad	34
Próbobranie i dysponowanie towarem	38
Przechowania obowiązek	36
Przeciętna jakość towaru	8
„ próba	8
Przeciętny fabrykat lub marka	10
Przed rozpoczęciem czasokresu dostawy — odmowa dopełnienia umowy	30
Przeprowadzenie ekspertyz	37
Przeprowadzenie kupna i sprzedaży ochronnej — czasokres	28
Przejęciowe przeszkody	31
Przerobienie towaru i zastrzeżenie prawa własności	14
Przesyłanie dokumentu do wiernych rąk	13
Przesyłka kolejowa — a kosztu niewykorzystanej po- jemności	11
Przeszkody przejściowe	31
„ stałe w dopełnieniu umowy	31
Przetwory środków spożywczych — a sprzedaż bez określenia „circa”	11
Przeważenie towaru składowego	40

Przewozowa opłata — a koszt niewykorzystanej pojemności	11
Przewozowa podstawa — rozliczenie	16
Przewozowy dokument — a czas wykonania umowy	23
„ list — a nadawca	13
Przewozu koszt — a parytet oznaczonej stacji	16
„ „ dodatkowe — kolejki	17
„ ryzyko	40
Przewoźne — podwyżka — powstałe po zawarciu umowy	41
Przewoźnik — a czas wykonania umowy	23
Przeznaczenia adres — a nadawca	13
Przygotowanie sporu pisemnie	Art. 11
Przyjęcie towaru — odmowa	44
„ oferty — pisemnie — telegraficznie	4
Przysięgi składanie przez świadków	Art. 19
Rachunek	46
Regulaminy	47
Reklamacje w sprawie wytknięcia wad	34
Reklamowanie umowy — a dostawa częściowa	24
Reklamowanym towarem dysponowanie	38
Roszczenia ze sprzedaży i ubezpieczenia — a zabezpieczenie prawa własności	14
Roszczenie wekslowe i czekowe	3
Rozjemczy Sąd	3
Rozliczenie przewozowe oznaczonej stacji	16
Rozpiętość dostawy od — do	11
„ wagi	8
Rozprawa — a nieprzybycie powoda	Art. 14
„ „ „ pozwanego	„ 15
„ — a zastępstwo	„ 13
„ jawna — ustna	„ 11
„ — odrocznie bez wniosku	„ 16
Rozprawy zamknięte	„ 20
Rozruchy	31
Równorzędny towar kupno ochronne	29

	§
Ryzyko transportu	40
Rzeczowa właściwość Sądu Rozjemczego . . .	Art. 1
Rzeczowy zakres zastosowania warunków . .	Wstęp
Rzeczoznawców powołanie do rozprawy . . .	Art. 17
Sąd Rozjemczy	3
Sąd Rozjemczy — a wydanie wyroku	Art. 21
„ „ — skład	„ 3
Sądu Rozjemczego — powoływanie	„ 3
Sądowe opłaty	„ 30
Sądy państwowe — dochodzenie roszczeń wekslo- wych i czekowych	3
Sędzięgo wyłączenie	Art. 4
Siedziba banku — a zapłata	13
„ zawodowa — a wytknięcie wad	34
„ „ — a zapłata	13
„Siewne” itp. — a stawianie czasokresu dodatkowego	26
Siła wyższa	31
Skarga — vide pozew	
„ do Rady Giełdy — a niewykonanie wy- roku	Art. 28
„ o zapłatę	13
„ „ — a zwłoka	25
Skład Sądu Rozjemczego	Art. 3
Składanie przysięgi przez świadków	„ 19
Składowanie towaru — a odmowa przyjęcia świad- czenia przez postawienie czasokresu do- datkowego	26
„ — zwłoka kupującego — a obowiązek sprzedającego do oświadczenia kupują- cemu, że chce skorzystać z prawa ma- gazynowania, przy postawieniu terminu dodatkowego	28
Składowy dom	21
„ towar — ważenie	40
Skutki braku doniesienia z którego prawa strona skorzysta	28

	§
Skutki uzasadnionego wytknięcia wad	37
Specjalna taryfa kolejki wąskotorowej	17
Specjalne koszty powstałe po zawarciu umowy	41
„ postanowienia	47
Sposób doręczenia pozwu	Art. 8
Spożywcze środki — przetwory — a sprzedaż bez określenia „circa”	11
Sprzeciw na piśmie — potwierdzenie umowy	5
Sprzedający winien zwrócić uwagę na wady przy towarze według próby	8
„ z dylacją do wykonania dostawy — a kupujący ze zwłoką w udzieleniu „ dyspozycji	25
Sprzedaż bez określenia „circa”	11
„ kupno ochronne — stwierdzenie ceny	6
„ w międzyczasie zastrzeżona	4
Średnia jakość i dobroć towaru	8
„ rozpiętość	8
Średniej jakości i dobroci towar handlowy	10
Środki spożywcze — przetwory — a sprzedaż bez określenia „circa”	11
„ zabezpieczenia — a koszty	13
Stacja kolejki	17
„ parytetowa — nie obszar produkcji	9
„ załadownicza obszaru produkcji	9
„ załadowania — oznaczonej stacji	16
Stałe przeszkody w dopełnieniu umowy	31
Stan — towar inny — a prawo odmowy przyjęcia	44
Staranność zwykła przy badaniu próby	8
Statek — załadowanie — a dostawa na odwołanie	21
Stawianie czasokresu dodatkowego	26
Stosunki majątkowe wątpliwe — a zmiana adresu od- biorcy	15
Strejk	31
Stwierdzenie ceny — a kupno i sprzedaż ochr.	28 i 6
„ wagi — a dysponowanie towarem	38

	§
„Sukcesywna dostawa” (stopniowa)	18
Świadczenia częściowe	24
„ — odmowa — a magazynowanie i zło- żenie towaru na skład	26
„ — zaofiarowanie	21
Świadkowie — a składanie przysięgi	Art. 19
Świadców powoływanie na rozprawę	„ 17
Święta i niedziele	6 i 42
„ „ — a czas dostawy	18
„ „ — a koniec czasokresu	42
Szczegółowe warunki	47
Taryfa	47
„ wąskotorowej kolejki — specjalna	17
Telefonicznie	43
Telegraficznie	43
Telegraficzne — pisemne — przyjęcie oferty	4
„ — zawiadomienie — obowiązek	27
Termin — patrz czasokres i czas	
„ dodatkowy — vide czasokres dodatkowy	
„ kalendarzowy zapłaty a zwłoka	25
„ ładowania statku — a pogotowie dostawy na odwołanie	21
Terminy posiedzeń	Art. 12
Towar handlowy średniej jakości i dobroci	10
„ innego gatunku, pochodzenia, zbioru, stanu — nieodpowiadający celowi sprzedaży — prawo odmowy przyjęcia	44
„ określonego obszaru produkcji	9
„ ściśle określonego pochodzenia	29
„ średniego gatunku	8
„ średniej jakości i dobroci	8
„ według próby	8
„ z ostatnich zbiorów — przy określeniu ob- szaru produkcji	9
Towaru przyjęcia — odmowa	44
Transportu odbioru — dzień	42

Transportu ryzyko	40
Trwanie czasokresu dodatkowego	27
„ „ „ z groźbą odstąpienia od umów lub żądanie odszkodowania (4 dni powszednie) — a zwłoka ze zapłatą . . .	25
„ opóźnienia	31
Tydzień — jeden — a obowiązek doniesienia o pod- trzymywaniu dopełnienia umowy przed i w ciągu czasokresu dostawy	30
Ubezpieczenie — a zastrzeżenie prawa własności .	14
Uboczny interwenjent Art.	10
Uchylenie wyroku „	29
Uchwały Rady	47
„Uchwytny” — a czas dostawy	18
„ — a czas trwania dylacji	27
„ — a udzielenie dyspozycji	21
„ — towar	20
Uczciwość i zaufanie — grube naruszenie — a prawo odmowy przyjęcia	44
„ „ — zasada ogólnych warunków .	2
Udzielenie dyspozycji	21
„ „ — zwłoka	25
„ polecenia załadowania — przy różnych określeniach	21
Uгода — a koszty sądowe Art.	37
Umorzenie sprawy — a koszty sądowe . . „	37
Umowa — kwestjonowanie istnienia	6
„ — pismo potwierdzające	5
„ o dostawy w ilości „od — do”	11
Umowy dopełnienie — a stałe przeszkody	31
„ kwestjonowanie, zniesienie i zwłoka z czę- ściową dostawą	24
„ niedopełnienie — a zwłoka	25
„ odstąpienie — cedowanie	7
„ — przed rozpoczęciem czasokresu dostawy — odmowa dopełnienia	30

Umowy samodzielne — a częściowa dostawa . . .	24
„ wykonanie — czas	23
Umów innych wykonanie — a zwłoka ze zapłatą . .	25
„ wygaśnięcie	32
Upływ terminu dodatkowego	28
Upomnienie — a wygaśnięcie umów	32
„ — a zwłoka	25
„ z groźbą żądania gotówki zamiast wekśli i akceptów	25
Ustalenie ceny — a czasokres	28
„ „ — dzień miarodajny — a odmowa dopełnienia umów przed i w ciągu czasokresu dostawy	30
Ustawowe święta — a koniec czasokresu	42
Ustne porozumienia — potwierdzenia na piśmie . .	5
Ustnie	43
Utrudnienia w wykonaniu umowy	31
Uznanie umowy	6
Wad wytknięcia — skutki	37
„ wytknięcie — a zapłata za dokumentami . . .	13
„ „ — ładunki „cif”	35
„ „ — przy ładunkach kolejowych i szku- tami	34
Wady — obowiązek zwrócenia uwagi przy towarze według próby	8
Waga hektolitrowa	8
„ — towaru składowego	40
Wagi stwierdzenie — a dysponowanie towarem . .	38
Wagon towaru	11
Wagonu podstawienie — a wytknięcie wad	34
Warunki szczegółowe	47
Ważenie towaru składowego	40
Wąskotorowa kolejka	17
Wątpliwe stosunki majątkowe — a zmiana adresu odbiorcy	15

W ciągu czasokresu dostawy — odmowa dostawy — a miarodajny dzień ustalenia ceny	30
„W drodze” — towar	20
Według próby	8
„ „ typowej	8
Weksel — a niezdolność kredytowa	15
„ i czek — dla zapłaty, a nie w miejsce zapłaty	12
„ — upomnienie o wysyłkę — a zwłoka	25
Weksle i чеки — a zastrzeżenie prawa własności	14
Weksłowe i czekowe roszczenia — dochodzenie	3
Wezwanie — a udzielenie dyspozycji	21
„ do dostawy a „natychmiastowa” dostawa	21
„ do uznania umowy	6
„ do złożenia wniosku o ekspertyzę	37
„ o dyspozycję — a zaofiarowanie świad- czenia	21
„ sprzedającego — do dostawy	21
„Wiernych rąk” — przesłanie dokumentu	13
Wilgoć — obowiązek zwrócenia uwagi przy towarze według próby	8
„Wiosna” — a czas dostawy	18
Własności prawo — a późniejszy termin zapłaty	14
„ „ — zastrzeżenie	14
Właściwość osobowa Sądu Rozjemczego Art.	1
„ rzeczowa Sądu Rozjemczego	1
„ Sądu Rozjemczego	3
„ „ „ dla członków i u- czestników stałych kilku giełd	3
Wniosek o ekspertyzę	37
Wodne ładunki — a czas trwania dylacji	27
Wołki — obowiązek zwrócenia uwagi przy towarze według próby	8
Worki — a czasokres dodatkowy	39
„ — a kupujący względnie sprzedający	21
„ — a odpowiedzialność kupującego	39
„ — a opłaty za worki wynajęte	39

Worki — prawo dostarczenia worków przez kontrahenta	39
Workowany towar — a wytknięcie wad	34
W przeciągu określonego czasokresu — a udzielenie dyspozycji	21
„ tygodnia — a udzielenie dyspozycji	21
Wręczenie dokumentu — a zapłata	13
Wstrzymanie wypłat	33
Wtórnik listu przewozowego — a zapłata	13
Wycofanie się z umowy bez odszkodowania	28
Wydanie polecenia załadowania	21
„ towaru — zastępuje okazanie dokumentu	13
Wygaśnięcie umów	32
Wykonana dyspozycja	18 i 21
Wykonania umowy — czas	23
Wykonanie wyroku	Art. 27
Wkyonanie dalszych dostaw i z innych umów, a zwłoka ze zapłatą	25
Wyłączenie sędziego rozjemczego	Art. 4
Wypłat — wstrzymanie	33
Wyrok — a głosowanie sędziów	Art. 22
„ — a jego ogłoszenie	22
„ — a jego prawomocność	„ 23
„ — a jego wykonanie	„ 27
„ — a jego zaskarżalność	„ 26
„ — doręczenie	„ 25
„ — forma	„ 24
„ Sądu Rozjemczego	„ 21
Wyroku niewykonanie — a skarga do Rady Giełdy	„ 28
„ uchylene	„ 29
Wysokość opłat sądowych	„ 31
Wysyłanie towaru — obowiązek — a miejsce dopełnienia	22
Wysyłki dzień — a cena dnia	11
Wytknięcie wad — a zapłata za dokumentami	13

	§
Wytknięcie wad — ładunki „cif”	35
„ „ — przy ładunkach kolejowych i szkutami, oraz workowanym to- warze	34
„ „ — skutki	37
Wywozu zakaz	31
Wyznaczenia czasokresu dodatkowego — nie potrzeba	26
Wyższa siła ,	31
Wzajemny pozew . , Art.	9
Zabezpieczenia — dostarczenie — a niezdolność kre- dytowa	15
„ środki — a koszta	13
Zabezpieczenie dowodów — a dysponowanie towarem	38
Zagranica — a miejsce dopełnienia zapłaty	22
Zagraniczne ładunki — a czas trwania dylacji . . .	27
Zakaz ładowania ,	31
„ wywozu ,	31
Zakres osobowy — zastosowania warunków	1
„ rzeczowy — zastosowania warunków . Wstęp	
Zakwestjonowanym towarem — dysponowanie . . .	38
Załadowania polecenie ,	21
„ stacja — oznaczonej stacji	16
„ zlecenie — vide dyspozycja	
Załadowanie na statek — a dostawa na odwołanie .	21
Załadowany towar	20
Załadowcza stacja obszaru produkcji	9
Zamknięcie rozprawy Art.	13
Zapach — obowiązek zwrócenia uwagi przy towarze według próby	8
Zapłata , , , ,	12
„ gotówkowa — w razie niedoreczenia weksli i akceptów	25
„ kredytowa — a niezdolność kredytowa	15
„ za dokumentami	13
„ „ — a wytknięcie wad	13
„ za dokumentem	22

Zapłata za wręceniem wtórnika listu przewozowego, dowodu załadowania, składowego, kwitu prze- wozowego itp.	13
„ zwłoka — a dostawa częściowa	24
Zapłaty miejsce dopełnienia	22
„ odmowa — a dostarczenia faktury	46
„ zwłoka ,	25
Zaofiarowanie świadczenia	21
Zasada uczciwości i zaufania	2
Zaskarżalność wyroku	Art. 26
Zastaw — a zastrzeżenie prawa własności	14
Zastawne deski	45
Zastępcze kupno	29
Zastępstwo przez pełnomocników i adwokatów	Art. 13
Zastosowania warunków — zakres dla nieczłonków i nieuczestników	1
„ „ „ osobowy	1
„ „ „ rzeczowy	Wstęp
Zastrzeżenie prawa własności	14
„ „ „ — a zastaw, ubezpie- czenie, roszczenie ze sprzedaży i ubezpieczenia, odstąpienia pretensji, przerobienie, zmieszanie i zmienienie towaru	14
Zaświadczenie na dokumentach przewozowych — a czas wykonania umowy	23
Zaufanie i uczciwość — zasada	2
„ „ — grube naruszenie	44
Zawarcia — dzień	42
Zawiadomienie niezwłoczne, z którego prawa zamie- rza kontrahent korzystać	28
„ o dopełnieniu umowy w czasie posta- wionej dylacji	27
Zawieszenie wypłat , , ,	33
Zawodowa siedziba	34
Zbiory — a prawo odmowy przyjęcia	44
Zboże krajowe	8

Zboże zagraniczne	8
Zezwolenie na odstąpienie umowy	7
Zgaśnięcie praw z dostarczenia większej lub mniej- szej ilości przy dostawie częściowej	11
Zlecenie załadowania — vide dyspozycja	
Zmiana adresu odbiorcy — a wątpliwe stosunki ma- jątkowe	15
„ odwołania i dyspozycji	21
Zmienienie towaru — a zastrzeżenie prawa własności	14
Zmieszanie towaru — a zastrzeżenie prawa własności	14
Zmniejszenie ceny — a dysponowanie towarem . .	38
Zniesienie umowy	24
Z otwarciem żeglugi	18
„Z ręki do ręki”	12
Z rozpoczęciem żeglugi	18
Zwłoka	25
„ — a dostawa częściowa	24
„ — a zaofirowanie świadczenia	21
„ — niepozostający w zwłoce i jego prawa . .	28
„ w odwołaniu dostawy — a dostawa na od- wołanie	21
„ w wezwaniu do dostawy — a dostawa na odwołanie	21
„ w wysyłce weksli i akceptów	25
„ w zapłacie — a dostawa częściowa	24
„ z dyspozycją — a czasokres dodatkowy do dokonania dostawy	25
„ ze zapłatą	25 i 13
„ „ „ — a wykonywanie dalszych do- staw i z innych umów	25
„ z udzieleniem dyspozycji	25
Zwyczaj handlowe — rejestrowane	47
Żądanie odszkodowania	28
„Żeglugi” — rozpoczęcie — otwarcie — a czas do- stawy	18
Żyło-konto w Banku Polskim	22

Maksymilian Janowicz
Kotowice

ul. Kopernika 6

m 6

tel. 300 65

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000426519

I 386719

Dobler